

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий Колос

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

**Виходить в 5 грудня
1939 року.**

No 28 (4003).

СУБОТА

9

ЛИПНЯ 1988 р.

Ціна 8 коп.

**Всесоюзна
конференція
КПРС
завершила
роботу**

МОСКВА. (ТАРС). 1 липня у Кремлівському Палаці з'їздів завершилась ХІХ Всесоюзна конференція Комуністичної партії Радянського Союзу, яка працювала чотири дні.

Цього дня в дебатах по доповіді «Про хід реалізації рішень XXVII з'їзду КПРС і завдання по поглибленню перебудови» виступили: В. К. Мєсяць — перший секретар Московського обкому КПРС, А. А. Мельников — наладчик цеху шасі механоскладального виробництва Волзького автозаводу імені 50-річчя СРСР (Куйбишевська область), Ф. Т. Моргул — голова Державного комітету СРСР по охороні природи, Г. Я. Бакланов — головний релактор журналу «Знамя», Б. В. Громов — генерал-лейтенант, Н. К. Ємеліна — директор Смоленської трикотажної фабрики, Б. І. Олійник — секретар правління Спілки письменників СРСР, секретар правління Спілки письменників Української РСР, Є. М. Примаков — директор Інституту світової економіки і міжнародних відносин Академії наук СРСР, С. К. Гроссу — перший секретар ЦК Компартії Молдавії, К. М. Махматов — перший секретар ЦК Компартії Таджикистану, Г. О. Ягодін — голова Державного комітету СРСР по народній освіті, Б. М. Володін — перший секретар Ростовського обкому КПРС, Б. М. Єльцин — перший заступник голови Державного будівельного комітету СРСР — міністр СРСР, Г. І. Усманов — перший секретар Татарського обкому КПРС, С. О. Шапаєв — голова ВЦРПС, В. Й. Вяляєв — перший секретар ЦК Компартії Естонії, З. П. Пухова — голова Комітету радянських жінок, Є. К. Лигачов — член Політбюро ЦК КПРС, Ю. О. Квіцинський — посол СРСР у ФРН, С. А. Ніязов — перший секретар ЦК Компартії Туркменістану, В. Г. Афанасьєв — головний редактор газети «Правда».

Після обговорення делегати прийняли резолюції XIX Всесоюзнної конференції КПРС «Про хід реалізації рішень XXVII з'їзду КПРС і завдання по поглибленню перебудови», «Про демократизацію радянського суспільства і реформу політичної системи», «Про боротьбу з бюрократизмом», «Про міжнародні відносини», «Про гласність», «Про правову реформу».

Із заключним словом виступив Генеральний секретар ЦК КПРС М. С. Горбачов.

Літо ось-ось переступить свій ескавтор. Може саме тому в ці дні так спокотно, як на серенній смузі земної кулі. Але під трепіною, де розташувався піонерський табір «Зірка», ця спокійна картина менше дошлує червоногостинний двояр, бо по-ряд — тілліни сховатись від палючого сонця, а й не тілліни влаштувати цікаві піонерські ігри, позаконитись попереміж з грабови чи головами від вторинних хвилями за-пощину, тримаєш бар-вистий бунет запахів, щих польових квітів, ром'язнимо голову, добираєш слово, ираєш слово...

Фото В. ГРИБА

**ВІРА В ЛЮДСЬКУ ДУШУ,
СОВІСТЬ...». ДО 70-РІЧЧЯ
ВЛКСМ. ІНТЕРВ'Ю З КОМ-
СОМОЛЬЦЕМ 20-х РОКІВ
П. В. СІДЯКОМ —**

НІ, НЕ МАТЕРІАЛЬНІ
НЕСТАТКИ ПРИМУСИЛИ
ПОДРУЖІЯ ХАРИНЦЕ-
ВИХ ПОКИНУТИ БАТЬ-
КІВЩИНУ. ЩО Ж ТОДІ?
ПРО ЦЕ ТА ПРО ЇХНЕ
ПОВЕРНЕННЯ ІЗ ЗАКОР-
ДОНУ — СТАТТЯ «ХО-
ЛІДНА ПАНІ ЧУЖИНА»

В ЧЕРГОВОМУ ВИПУСКУ
«СВІТОГЛЯДУ» —

5 TOP.

«ВЕСНОЮ ПРЯМО
ЯКАСЬ ПОШЕСТЬ БУЛА
НА КІРОВОГРАДСЬКОМУ
МАРШРУТІ: НОВДРИ
ЗНИКАЛИ МАЙЖЕ ЩО-
НОЧІ... А ОДНА ТАКА
НОВДРА КОШТУЄ 40 КАР-
БОВАНЦІВ». ЖУРНАЛІСТ
ЗМІНЮЄ ПРОФЕСІЮ. «ПО-
ІЗД. —

8

ТІЛЬКИ ЗА ТРИ РОКИ
СПОРТСМЕНИ НОВОМИР
ГОРОДА З ОСТАННІХ
МІСЬЦЬ ОБЛАСНОГО «ТА-
БЕЛЮ ПРО РАНГИ» НА-
БЛИЗИЛИСЯ ДО ПЕРШОЇ
ДЕСЯТКИ. ПРОГРЕС? БЕЗ-
СУМНІВНО! АЛЕ Я НИНІ
У НОВОМИРГОРОДЦІВ
ЧИМАЛО ПРОБЛЕМ...

12 стор.

СОВЕТСКОЕ НОМЕРО

«ВІРА — ЦЕ ЖИТТЯ.
ТРЕБА В ЩОСЬ ВІРИТИ
І ДОСЯГАТИ ТІєї МЕТИ.
ВІРА ПОВИННА БУТИ.

інформація

ГОВОРИЛИ МАЛО...

Корпункт «МК» на будівництві
КГЗКОРУ повідомляє

КОЛИ минулої суботи Карл-Хайнц Райхельт, котрий працює на порудженні Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд, замовив телефонну розмову зі своєю сім'єю, що залишилася в НДР, то найперше запитання від дружини було:

— Конкурс ще не відбувся?

— Завтра. І не забудь натиснути перший палець. (Це щось на зразок нашого «Ні пуху, ні пера»).

Карл-Хайнц працює водієм цементовозу і, як він сам зізнався, на шляху від Долинської до Криворізького цементного заводу існує традиція — німецькі, чехословацькі і радянські колеги вітають один одного на дорогах включенням світла.

В неділю, 3 липня, зібравшись на полігоні, вони теж вітали один одного, але цього разу колеги стали суперниками — проводився міжнародний конкурс професійної майстерності серед водіїв. І не тільки вантажних автомобілів, а й легкових та автобусів.

...Таке можна було побачити, мабуть, тільки тут: «королі» шосе — «каруси»,

здіймаючи куряву, спритно прошмигували між скатами, що складали своєрідну спаломну трасу.

— Це, мабуть, вже на нашій будові вони навчилися такій спритності, — почувся з гурту учасників, що спостерігали за заїздами.

Хоча, звичайно, в цьому дивного мало, адже попередні конкурси з великого числа бажаючих було проведено відбір найкращих професіоналів, які тепер не губилися перед складною трасою з її «вісімокою», «змійкою», «місточком», заїздом в бокс і т. ін. Крім того, кожному треба було ще й пройти перевірку на знання технічних правил експлуатації автомобілів, тести на знання правил дорожнього руху і надання першої медичної допомоги.

— Виявляється, що багато хто прочитавши в книгах про першу медичну допомогу, мають про неї лише теоретичне уявлення, що, звичайно, теж непогано, — каже член журі «медиків» Т. Е. Турсунок, — але тут вони побачили, як це робиться на практиці, і це, безперечно, одна із заслуг конкурсу.

Один за одним, зриваючись з місця, автомобілі відправляються на трасу, ад-

же долю призових місць вирішували секунди. Так, наприклад, виявилось, що Миколі Менькіну не вистачило всього лише однієї секунди, щоб стати переможцем в категорії «легковушок». Щоправда, час він показав найкращий, але й набрав п'ять штрафних балів, кожний з яких додавав по п'ять «зайвих» секунд. Найбільше Миколу засмутило, що не зміг пробити повітряну кулю (був і такий іспит на трасі). А Сергія Давидюка — що втрапив час, коли двічі доводилось заїжджати в бокс. Але погодився, що третє місце — це теж почесно.

Змагання тільки наближались до кінця, а до голови журі Франтішека Врби вже підходили учасники і представники команд: — Все відмінно було організовано, побільше б таких конкурсів.

А перекладач німецької команди Леоноре Вайт навіть повідомила, що один з її співвітчизників запрошує Франтішека до себе в Ростов, у свою квартиру на десятому поверсі, з якої видно море...

Чимало міжнародних акцій було проведено на комбінаті з початку будівництва. Але ця істотно відрізняється від попередніх, котрі передбачали частіше всього спільне проведення вільного часу, різноманітні вечори відпочинку. Як ска-

зав перед врученням нагород переможцям Віктор Зінченко, начальник штабу ЦК ЛКСМУ на ударній комсомольській будові:

— Сьогодні на відміну від минулих заходів, ми як ніколи мало говорили, зате багато працювали.

І, звичайно, ті, хто краще працював, отримали заслужені нагороди.

...Невідомо, чи тиснули на перший палець рідні Карла-Хайнца Райхельта, але сам він тиснув на педаль і важелі досить вміло і в підсумку став переможцем не тільки в категорії вантажних автомобілів, а й був визнаний кращим водієм змагань. А «дипломат», який отримав нагороду, вирішив поставити вдома на видному місці. Як трофей...

До речі, всі три перші місця завоювали водії з НДР, на рахунок радянських учасників — три других місця і одне третє. Їхні чехословацькі колеги здобули лише одне третє місце, однак Франтішека Врбу це не засмутило.

— Ми довели, що можемо організувати свята не лише в клубі, а й на робочому місці...

М. Долинська.

М. МЕДВІДЬ.

7 ЛИПНЯ в обкомі партії відбулася зустріч делегата XIX Всесоюзної конференції КПРС, першого секретаря обкому Компартії України М. Г. Саміліка з комсомольським активом області. Микола Гнатович розповів

Зустріч в обкомі партії

про хід партійного форуму, прийняття резолюцій, поділився своїми враженнями. Він, зокрема, відзначив, що нині перед всіма трудящимися області стоїть завдання втілення у конкретні справи рішень партконференції. На зустрічі мова йшла про турботи, проблеми комсомольців і молоді області, про прискорення перебудови роботи комсомольських організацій у світлі сьогодення.

М. Г. Самілик відповів на численні запитання учасників зустрічі.

ЕКОЛОГІЧНИЙ СУБОТНИК

Ой там при березі...

Однією з адрес екологічного суботника в Онурфіївці став дендропарк. Сюди прийшли комсомольці з деяких райцентрівських організацій та райкому комсомолу.

Ті, хто виїшов на суботник, вже знали, що їм належить прибрати гілля, яке падало у воду по берегах ставків, біля гребель та на острові. Робота не з «чистих», тому й екіпірувались відповідно до того. Добре потрудилися комсомольці районної лікарні на чолі зі своїм секретарем — лікарем-терапевтом Юрієм Барабашем та місцевого побутокмбінату (секретар комсомольської організації —

Ольга Цілуйко, вона працює швеєю).

Дуже скоро учасники суботника переконалися, що взялися за діло не з легких. Давно ніхто не прибирав гілля, що падало у воду, тож на збирання його чимало. І усе добу з води складали на купу, щоб просохло, а згодом вивезли його за селище — на звалище. З лікарських працівників, крім секретаря, протягом кількох годин не переривали роботи на розчищенні парку Ольга Пузь, Світлана Грушка, Ігор Кушнарьов. А з побутокмбінату — Наталя Сорока та Ліля Будникова.

С. ФЕСУН.

Міцні крила Універсіади

погія

З 2 по 6 липня Кіровоградщина приймала III літню Універсіаду вищих навчальних закладів цивільної авіації, присвячену 70-річчю ВЛКСМ. Серед тих, хто прибув до Кіровограда, — май-

стер спорту міжнародного класу, призер чемпіонату світу з боротьби самбо Едуард Корольов, чемпіон країни з сучасного п'ятиборства Андрій Макушин, збірник країни зі стрільби Сергій Питкевич. До програми Універсіади увійшли змагання з восьми видів спорту — баскет-

болу, дзюдо, волейболу, легкої атлетики, плавання, гімнастики, кульової стрільби, футболу.

Д. ТКАЧЕНКО.

Фото М. МОСКАЛЬОВА.

У найближчих номерах тижневик докладніше розповість про III літню Універсіаду вищих навчальних закладів цивільної авіації.

Сьогоднішній день — День винахідника і раціоналізатора — Вікторія ЦЬОМА (на знімку) по праву може вважатися своєю святою. Працює дівчина інженером-конструктором в СКБ Кіровоградського заводу радіогирів. За період своєї роботи на підприємстві у виробництво впроваджено 8 ті раціоналізацій, економічний ефект складає понад 15 тисяч карбованців.

Фото В. СЕНЕРКА.

І у нас, на Кіровоградщині

вперше

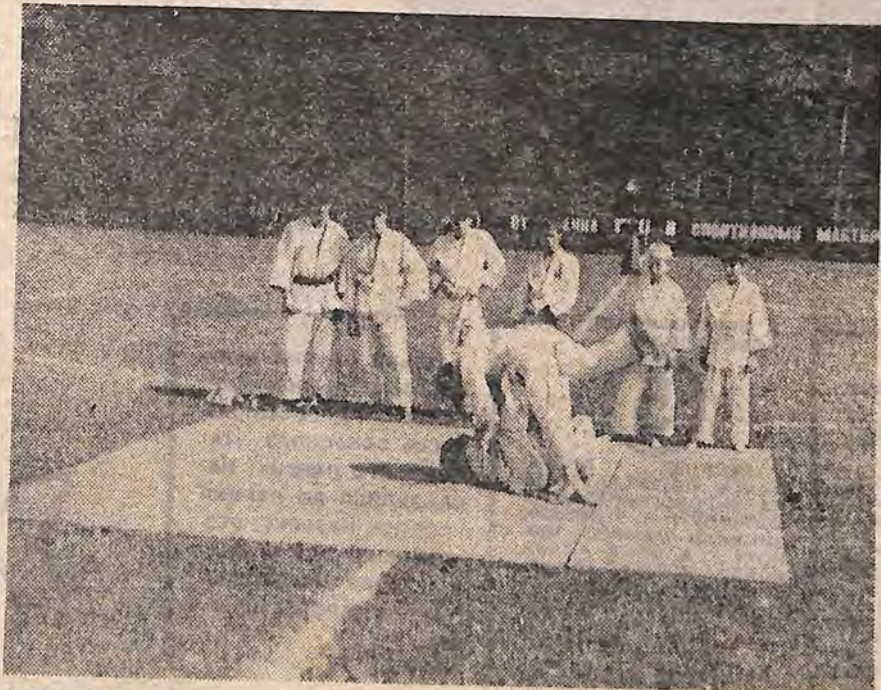
було створено обласну раду молодих вчених і спеціалістів. Здавалось би — навіщо ще й ця рада, неже мало їх виникло за минулі роки? Молоді спеціалісти іншої думки — адже вони, представники виробничої сфери, об'єдналися в єдину раду.

Зауважимо, що мета такого об'єднання — допомогти утвердитися на роботі вчорашнім випускникам вузів, технікумів, училищ. Тут можна запропонувати, розробити і навіть впровадити у виробництво новий винахід, можна буде

порушити й соціальне питання (проблеми з житлом, організацією відпочинку). І не лише порушувати, а й вирішувати ці питання покликана новостворена обласна рада молодих вчених і спеціалістів, головою якої обрали нещодавно інженера-конструктора з ВО «Дружман» Сергія Подольця.

О. ШТАДЧЕНКО, завідувач сектором НТМ обкому ЛКСМУ.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Якщо в молодих спеціалістів виникне бажання не лише більше дізнатися про роботу обласної ради молодих вчених і спеціалістів, а й самими стати її активними учасниками, повідомте про це відділ комсомольського життя й економіки «Молодого комуніста».

Погляньте на це фото.
Запам'ятайте. Все менше
та менше, як це б гірко
не було, стає цих людей.
Невпинний час! Жорстокий
час!

1918—
1988

ПО ЧОМУ ПОДЗВІН?

Тоді були важкі часи. Голод, розруха, епідемії сипного тифу, спекуляції, напади. В місті не вистачало продуктів, дров, вугілля, одягу, залізниця зруйнована, кругом ба

Після визволення міста на початку 1920 року знову організовується комсомольський осередок, чін розшувався в одноповерховому будинку по вулиці Двірній (зараз між кінотеатром імені Дзержинського та в ділом міліції Ленінського району). Ось тоді я став ко-
мисаром. Заступи́в б-в Прийомну дорогу і зразу на

П. В.: По-перше, хочу усіх привітати з цим святом ювілеєм Ленінської Спілки Молоді. А побажати? Рівня, щастя, активної участі в комсомольській роботі в будівництві нового життя, в перебудові. Великих здобутків Принциповості в своїй роботі, безкомпромісності. Любити свою справу — і тоді легко вам буде працювати.

Розмову веде Тетяна ТАРАСЕНКО.

Прізвище	СИДЯК
Ім'я	ПЕТРО
По батькові	ВАСИЛЬОВИЧ
Рік народження	1904
Місце народження	ЄЛИСАВЕТГРАД
Рік вступу до комсомолу	1920
Рік вступу до партії	1928

«Чортова» дюжина порад бійця Бувалого про те,

ЯК ЖИТИ, ПРАЦЮВАТИ І ВІДПОЧИВАТИ В СТУДЕНТСЬКОМУ ЗАГОНІ

Із характеристики
будзагоніаця Бувалого:
«...брав участь у 29 гру-
дних семестрах. До-
сконало зводить будин-
ки, будує ферми, зби-
рає хліб, консервує
огірки, лікує хворих,
виховує дітей. Весе-
лий, дотепний. Знако-
дить вихід із буд-якої
безпечної ситуації».

Порада 1. Не забу-
вай про зовнішній ви-
гляд, бо зустрічають
все-таки по шарова-
рах, тобто по одязі...

Студзагонівська фор-
ма — це реліквія, тра-
диція, яка своїм корін-
ням відходить у сту-
дентську молодість
наших батьків. Можли-
во, не настільки в гар-
ному і святковому, але

майже в такому одязі
наші мами і тати пра-
цювали, відпочивали і
т. д.

Порада 2. Не чепур-
на хата вбранням, а...
Зрештою, не хлібом
єдиним живе людина.
І від того, як оформле-
ний табір, який у ньо-
му порядок, чи облад-
нано, як треба, спорт-
майданчик, і, звичайно,
ідеальна, загалом, чи
чепурні вони — зале-
жить успіх і гарний
настрій усіх будзаго-
нівців.

Порада 3. Що Гора-
цій запитував: «Чого
не змінює той згубний
час?»

Боець БЗ зміг би від-

повісти мудрецю-поету,
що згубний час ніколи
не затушує будзагонів,
їхніх традицій і ритуалів.
І щоб час їх не
«залікував», потрібно
не тільки знати їх, а й
чітко їх дотримувати-
ся.

Порада 4. Головне,
заради чого боець їде
в будзагон, — праця. І
повинна вона бути та-
кою, щоб, за словами
римського поета Лу-
цилія, і користь була, і
честь. Бо праця годув-
ає, а лень марнує. Праця
тільки вищого гатун-
ку!

І, звичайно, трудове
суперництво. Боець
будзагону завжди зма-
гається — за кращу
якість, за більшу еко-
номію, за вищу про-
дуктивність. Змагає-
ться з сусідом по лан-
ці, з бригадою, із за-
гоном.

Порада 5. Дуже важ-
лива. Боець будівель-
ного загону! Не тільки
знай, але й дотримуй-
ся правил техніки без-
пеки. Не лови гав! Па-
м'ятай: від цього зале-
жить безпека твоя і
твоїх друзів!

Порада 6. Ще один
вузлик на пам'ять: як-
що не знаєш — учись,
а знаєш — інших по-
вчай. Боець БЗ завжди
тягнувся і тягнеться до
знань. Але не варто об-
межуватися лише чи-
танням книг та пере-
глядом програми
«Час». Набуті знан-
ня можуть втратити
свою цінність, якщо
ними не поділитися.
Як? Політінформація,
серйозна лекція, за-
хоплюючий диспут,
«політбій» і таке інше...
Вибирай, вигадуй!

Порада 7. Не так те
багатство, як вірне
братство. Влучно каже
народ! А ти вже маєш
багато друзів серед
місцевої молоді? Ад-
же «не май сто кін у

полі, а май друзів до-
волі». Ну, а щоб їх ма-
ти, не обов'язково пуд
солі з'їсти: організуй
спільний вечір відпо-
чинку, спортивні зма-

гання, суботник і...
Зрештою, вибирай сам.

Порада 8. Справив
діло — гуляй сміло. А
будзагонівець, ясна річ,

гуляє не тільки сміло,
а й весело, бо що мо-
же бути веселіше сту-
дентського дозвілля?

Най... най... найпопу-
лярніший музичний ін-
струмент в будзаго-
ні — гітара. Най... най...
найпопулярніший вид
мистецтва — пісні біля
вогнища. Най... най...
найпопулярніший вид
спорту — всі, окрім зи-
мових.

Не забороняються:
конкурси, дискотеки,
вечори гумору, КВВи,
вікторини, клуби зна-
токів.

Порада 9. Боець БЗ!
Хіба не хочеш дихати
чистим повітрям, від-
почивати в прохолоді
тінистого зеленого лі-
су, насолоджуватися
веселим щабетанням
птахів і неповторним
смаком джерельної
води? То в чому спра-

ва! Охорона приро-
ди — твоя турбота!

Порада 10. «Друзі, я
втрапив день, якщо я
не зробив нічого доб-
рого», — вигукнув кот-
рийсь з посеред дре-
вних. І він сто раз мав
рацію! Добрі справи
завжди робляться за
величчям серця, і тому
не треба ніяких ін-
струкцій, методичних
рекомендацій, постанов
та інших нормативних
документів.

ліста. До речі, полага-
дити іграшки в дитячо-
му садочку — це те
кож хороша справа.

Порада 11. Дні удар-
ної безкорисливої пра-
ці — реальна можли-
вість виявити солідар-
ність зі спілками мо-
лоді країни, які розви-
ваються, внести свою
лепту в Дитячий фонд
імені В. І. Леніна, в Ра-
дянський Фонд миру,
Фонд ХІІІ Всесвітнього
фестивалю студентів
та молоді, фонд будів-
ництва міста Гагаріна.
Організація фестива-
лів, зльотів студент-
ських загонів, ту-
ристичні поїздки за
кордон і по Союзу —
це також дні безко-
рисливої праці.

Порада 12. Ах, фес-
тиваль!.. 14 серпня —
фестиваль!!! Будуть
гості: твої колеги з
Полтавської, Дніпро-
петровської і Черкась-
кої областей. Так що
не осоромся й готуйся.
У програмі: конкурс
студентської будзаго-
нівської пісні, спортив-
ні змагання, танцю-
вальний марафон «Б-е-
х, затанцюю!» і... (до-
діль тасмачія). Бо фести-
валь — це ще й сюр-
призи.

Порада 13. Останній
пам'ятай: найкращі ро-
ки життя — студент-
ські! Найкращі місяці
студентських років —
в будівельних студент-
ських загонах!

Р. С. Не забудь зро-
бити фото на пам'ять

БАЯНІСТИ, ОДЗОВІТЬСЯ!

БЛІЦ-ІНТЕРВ'Ю

У степу під Компаніївкою, в мальовничому куточку
села Роздолля розташований міжгосподарський піо-
нерський табір «Колосок». Щороку сотні дітей з пів-
денних районів області й обласного центру відпочи-
вають тут. Нинішнього літа кіровоградські піонери
зустрічали тут ще й своїх ровесників із Житомирщи-
ни. Зустрічали урочисто, пам'ятно. Поліські піонери
надовго запам'ятають і святковий концерт в день їх-
нього приїзду і святковий обід.

У таборі працює студентський педагогічний загін.
Наш кореспондент попросив відповісти на кілька за-
питань начальника піонерського табору М. М. ЛІ-
СЕНКА.

— Які труднощі в роботі табору виникали протя-
гом першого місяця?

— Напочатку були — з постачанням. Але це зав-
жди так, без них, можна сказати, не обійтись, адже
діти заїжджають нерівномірно, тому деякі накладки
трапляються. Ці труднощі можна назвати трудноща-
ми становлення.

— Студентський педзагін працює в таборі. Як за-
рекомендували себе дівчата?

— Добре. Хороші піонервожаті. Оксана Мекеда в
них за командира. Одразу знайшли спільну мову з
піонерами: ігри, екскурсії, вечори біля багаття — все
це вони проводять на високому рівні.

— Знаю, що не перший рік ви працюєте начальни-
ком піонерського табору. Що вам підказує досвід?

— Сьомий рік очолюю табір. Досвід маю, але проб-
леми щороку міняються. Скажу про одну, яку під
силу розв'язати комсомолові і яка безпосередньо сто-
сується студентського педзагону. Щороку у нас вини-
кає питання: де взяти музичного і фізичного керівни-
ків у табір? Чомусь педінститут нам пропонує лише
піонервожатих. А баяніста шукай по всьому району —
рідко хто погодиться. Врешті, знаходимо. Але щора-
зу це людина літнього віку. Йй подружжись, знайти
спільну мову з підлітками непросто. Кажуть, що му-
зично-педагогічний факультет не готує спеціалістів
по класу баяна, тільки фортепіано, скрипки... Та ж є
музичні училища в області, культосвітні. Та сама
проблема і з плавкерівником. Це наше найбільшче
місце. Хай би, може, студентам, які працюватимуть
влітку у таборах, цей місяць зараховувався у прак-
тику, чи що? Одне слово, вихід треба шукати. Знаю,
що ця проблема — номер один для багатьох піонер-
ських таборів.

Наш кор.

Компаніївський район.

СТУДЕНТСЬКИЙ ПОДАРУНОК

У директора Олександрійського
дитячого будинку, що знаходиться
в селі Пантаївці, — Тетяни Трофи-
мівни Кирилової, недавно зненацька
з'явилося багато нових турбот. По-
в'язані вони з появою в дитячому
будинку нового автобуса з краси-
вим написом на борту «Студентські
загони — дитячому будинку». Авто-
бус придбаний на збереження, за-
роблені студентськими загонами
педагогічного інституту «Полум'я»,
«Факел», «Корчагінець», «Спектр».

Протягом кількох років бійці цих
загонів весь свій заробіток відда-
ють вихованцям дитячих будинків
та шкіл-інтернатів області. А ось
цей цінний подарунок піднесли
вперше — автобусі Дехто

студентів розцінює, як дивацтво,
деякі вважають, що зроблено це з
кар'єристських намірів, ще інші
сумніваються, чи не обійшлося тут
без втручання адміністрації. Але
насправді все набагато простіше:
не можуть майбутні педагоги не
відчувати відповідальності за сьо-
годнішній і завтрашній день тих,
для кого дитячий будинок став рід-
ною домівкою.

Автобус для вихованців Олек-
сандрійського дитячого будинку —
не розкіш, а необхідний транспорт,
який дасть можливість бувати в лі-
сі, на річці, влаштовувати близькі й
далекі екскурсії.

Командири студентських загонів
«Факел» і «Спектр» Ірина Самой-

ленко та Світлана Романушко свят-
ково вручили ключі від автобуса
представникам дитячого колективу.
«Хай він приносить дітям тільки
неповторні години радості й пізна-
ння», — бажали студенти дітям.

Цей автобус перший, але не ос-
тання: наступного року студентські
загони області на зароблені гроші
обіцяють придбати ще один авто-
бус і передати його Кіровоград-
ському дитячому будинку. Цю іні-
ціативу підтримують всі будзагонів-
ці області.

Г. ТОПОР,
комісар обласного штабу сту-
дентських загонів.

9 липня 1988 року

ДИСКУСІЙНИЙ КЛУБ

ЯКИМ ЙОМУ БУТИ?

НА ЦЕ ЗАПИТАННЯ НАЛЕЖИТЬ
ВІДПОВІСТИ І НАМ З ВАМИ

Треба визначити такі форми навчання, перш за все цікаві для молодих робітників. В. АДИКОВСЬКА, секретар комсомольської організації колгоспу імені Енгельса:

— Тільки таке спілкування допоможе нам у покращенні комсомольських робіт. Адже поки що заняття проходять стереотипно, із застосуванням таких методів навчання, як написання рефератів, підготовка політінформацій, лекцій пропагандиста. А треба визначити практичні завдання, які тісно пов'язані з виробничими справами. На молочнотварній фермі у нас є комсомольсько-молодіжний колектив, тож обладнання зразкової лабораторії, на мою думку, зацікавить молодих доярок. Більше треба і навчальних посібників.

Н. КОМАР, секретар комсомольської організації колгоспу імені Карла Маркса:

— Ватажок молоді повинен бути запальним, жвавим, життєрадісним, беручим до роботи, щоб умів зацікавити молодих виробничників у повсякденних справах, частку свого горіння міг передати і пропагандистові, який їх навчає. Вважаю, що пропагандиста комсомольської політосвіти повинні затверджувати не на партійних зборах, а на комсомольських — з врахуванням його підготовленості та зацікавленості такою роботою.

В. ГОНТАРУК, голова колгоспу імені Жданова:

— Вважаю за можливе вдатися до відхилення від навчальної програми для того, щоб слухачі глибше оволоділи економічними термінами й поняттями, без чого не можна здійснити свідомий перехід на такі форми організації праці, як бригадний, сімейний, орендний підряд. Тоді навчання не буде відірваним від виробництва, а тісно пов'язуватиметься з практичними справами слухачів — доярок, механізаторів, водіїв...

Хоч на першому засіданні, як бачимо, більше йшлося про політнавчання комсомольців, у подальшій своїй роботі дискусійний клуб не став обмежуватися цією темою. Тим самим лишився тільки магистральний напрям роботи — на перебудову. А на одне з наступних засідань було винесено питання дозвілля молоді. Обирали цю тему через те, що з дозвіллям молоді справи в районі далеко не блискучі.

Р. ОЗМОВА не минула даремно. Хтось підказав ідею створити молодіжне кафе, комусь спало на думку взятися нарешті за рекламу молодіжних заходів.

Секретар комсомольської організації колгоспу імені Литвинова Сергій Мазура зауважив, що в організації спортивно-масової роботи і, зокрема, районних змагань чимало порушень. Часто судді обираються з

команд, які мають змагатися, а, отже, результат такого суддівства не завжди об'єктивний. Іноді на змагання з волейболу, футболу виходять команди недоукомплектовані або укомплектовуються за рахунок зовсім сторонніх людей.

— Нас багато в чому не підтримує правління колгоспу, а тому робимо для культурного відпочинку молоді лише те, що в наших силах, — сказала на засіданні дискусійного клубу секретар комсомольської організації колгоспу «Шлях до комунізму» Ірина Іванченко. — Хіба ж до пісні молодим сім'ям, хіба їм до розваг, якщо немає житла і не передбачається? Ось і їдуть з села хлопці та дівчата, молоді подружжя — туди, де краще.

— У перебудові культурного дозвілля є чимало проблем, найголовніша з них — привернути увагу людей і керівників трудових колективів до культури. Лише при спільній зацікавленості і при допомозі культурних працівників можна добитися тут зрушень. Поки що дехто лише спостерігає. На низькому рівні музика й спів у школах, тому, що їх ведуть не фахівці, а «сумішники». А в окремих будинках культури, школах взагалі немає художнього керівника та вчителя музики й співу, — сказала методист районного відділу культури Н. Короленко.

— Чому усуваються від проведення масових заходів працівники комсомольської організації райцентру? — з таким запитанням звернулася до присутніх методист райвідділу культури О. Дашенко. — Де ж ініціатива і творчість молодих? Для чого створювати молодіжне кафе, коли порожні музична вітальня, ресторан, стадіон, спортшкола?

ЗВІЧАЙНО, дискусійний клуб не має можливості вирішувати власними силами ті чи інші соціально-економічні проблеми. Але бути конденсатором колективної думки, генератором ідей — це, певно, йому під силу цілком... Вже більше пір року, як на рівні області прийнято рішення про запровадження й пропаганду дискусійних клубів. Однак чи можна сказати, що нині нам не треба думати над тим, яким же бути йому, тому дискусійному клубові? В усякому разі, в судженнях з цього приводу продовжує існувати такий «плюралізм», який справі не надало сприяє. І все ж...

Розповідає секретар — зав. відділом учнівської молоді Світловського міського ЛКСМ України Т. ГЕРАСИМЕНКО:

— Створюючи ще п'ять років тому міський політичний клуб старшокласників «Час, події, люди», міськом звернувся до старшокласників із таким запитанням: «Чому у вас появилось бажання взяти участь в роботі політклубу?». Серед відповідей були й такі: «Хочу більше знати», «Мрію про можливість відверто сперечатися, стати грамотнішим політично», «Хочеться навчитися думати й говорити своєю мовою, а не з чужого голосу!..».

Мабуть, дискусійний політичний клуб (за своєю суттю, а не за назвою) неможливий без добровільності членства, інтересу, до питань політичного життя, наявності надій, здатних глибоко розбиратися в цих питаннях, поваги до думки кожного. У нас та істина засідань визначається без «силового впливу» з боку старших. Мабуть, завдяки цьому, серед старшокласників поступово проявилися свої лідери — сьогодні це С. Тіах, Т. Штурмина, Б. Корнякова... Основні, на їхню думку, умови для створення клубу — це, по-перше, наступальна позиція комітету комсомолу, по-друге — особистість керівника, який міг би бути людиною демократичною і симпатичною.

Як поєднати системність і демократизм у роботі політклубу? У нас для цього розроблено положення, за яким кожен член має не лише права, але й обов'язки, що забезпечують системність: нерівність роботою клубу здійснюється на засадах самоуправління.

Політклуб має розвивати й поглиблювати знання, одержані учнями в школі. У нас, приміром, під керівництвом М. Я. Калініної учні займаються аналізом процесів міжнародного життя, комуністичного й молодіжного руху, сперечаються з приводу тих чи інших політичних подій. При цьому використовуються телепередачі, магнітофонні записи, історичні свідчення й документи. Діти по можливості засвоюють елементи національної культури того чи іншого народу: вивчають пісні, танці...

Форми роботи можуть бути дуже різноманітними. Приміром, у нас десятикласники міської СШ № 10 провели заочний «телевізійний» своєрідний матеріал про Югославію зібравши учні школи-інтернату № 1. Все це дало можливість не тільки для пізнання обох країн, але й для проведення дискусій. Вже сьогодні можна з певністю сказати й таке: члени дискусійного політклубу не можуть бути «споживачами» інформації! Побути пасивними їм допомагає полемічний, пошуковий діалог, колективне, несилуване обговорення питань, які цікавлять багатьох...

Наш кор.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Коли, як не влітку, саме час озирнутися на те, що зроблено у справі впровадження дискусійних клубів у практичну роботу комітетів комсомолу? Тож сьогоднішній оглядовий матеріал вважатимемо запрошенням до розмови, до якої ми ще не раз повернемося в цьому році.

ПЕРШЕ засідання дискусійного клубу, створеного при Новоархангельському районному комсомолу ще в січні, називалося «Перебудова — крок за кроком». Ця тема, власне, стала основоположною для решти засідань. Клуб обрав собі за мету таке: готувати комсомольців і молоді до активної участі в реалізації завдань соціально-економічного прискорення, оновлення і вдосконалення життя всього суспільства.

Нині, мабуть, корисно буде повернутися до того першого засідання, пригадати деякі думки його учасників.

Т. ЩЕТИНА, другий секретар райкому комсомолу:

— Дискусійний клуб покликаний надавати дієву допомогу комітетам комсомолу по перебудові всіх напрямів роботи комсомольської організації, формувати й розвивати культуру, політичне мислення, полі-

тико-пізнавальну активність, високі моральні якості та естетичні уподобання молоді.

Ю. АРДЕЛЯН, комсомольський пропагандист:

— Необхідно наблизити курс школи до виробничих справ, проблем молоді. У пропагандистській роботі більше практикувати використання технічних засобів навчання, але ще на багатьох підприємствах немає кабінетів комсомольської політосвіти. На нашому заводі разом з комітетом комсомолу у новозбудованому приміщенні обладнаємо такий кабінет, в якому використовуватимемо технічні засоби. Вже придбали кінопроектор. Більше ініціативи у справі перебудови комсомольського політнавчання потрібно також і з боку райкому комсомолу.

ДЕСЯТЬ років тому він залишав країну свого дитинства й юності із куди меншою скорботою й сумом, ніж сьогодні повернувся до неї. Був тоді молодим, енергійним, сповненим надій на «велике майбутнє». Щоправда, не уявляв чітко, для чого робить це. Свої чотири-п'ять років заробляв, мав притулок, одягався з дружиною тільки в «мейд ін»... Звичайно, пишався, що міцно тримається на ногах, може забезпечити себе й сім'ю. Куди треба було їхати? Чого шукати? Але — «краще ля фам»...

— У нас тоді доходило до розлучення, — пригадує Зоя Євгенівна. — Але моя перемогла. Таки вмовила я його. Моя бабуся з Ізраїлю надіслала нам вишкі, обіцяючи золоті гори. Я почала розписувати чоловікові «світлі картини нашого майбутнього». Тепер і сама дивуюся, звідки в мене була певність у надуманому... Та й не так сталося як гадалось.

Харинцева розповідає про початок своєї епопеї за рубенем, не оминаючи факту, що та сама близька родичка (яна, власне, стала призвідником їхнього виїзду), одразу дала зрозуміти довірливим родичкам: вони ніхто, вони нікому в цілому Ізраїлі не потрібні. Який контраст! Нійби й не було запевнень створити рай, така настала раптом холодність і байдужість.

— Знаєте, не вірив я спочатку тим обіцянкам, а пізніше таки примарне «щастя» заступило здоровий глузд, — не надто охоче підтримує розмову глава сімейства. — Не раз і не два чув про все від очевидців, а от не вірилося. Немов полуда впала на очі. Щоб вона нарешті спала, треба було відчувати той «рай» самому. Що ж, це переконало одразу. Однак не впевнений, що мені тепер інші віритимуть. Хоч і кажуть, що краще вчитися на чужих помилках...

Тепер Харинцеві знають, за якою схемою все відбувається — їхній «варіант» мало відрізнявся від попередніх. З радянської території бажаних їхати до

обласному центрі по вулиці Тимірязєва, син писав про свої поневіряння. В архіві Кіровоградського телебачення зберігається плівка з її розповіддю. Читачі, мабуть, пам'ятають передачу з участю Валентини Костянтинівни. Скільки туги й материнського болю було тоді в її словах! З яким жалем вона цитувала рядки з листів, де в кожному була однакова кінцівка: «допоможіть повернутися!».

І ось вони прийшли. — Чому повернувся, питає? Донька підростає, хочеться, щоб вона пішла до школи саме тут. Збираюся сам учитися далі. Ну, та й взагалі, я ж тут народився! І тільки тепер відчув, наскільки сильний потяг до рідного дому. Раніше здавалося, що все це байки, що не буває ніякої ностальгії. Тепер мені знайоме це почуття. Адже, розумієте, мене створила саме ця система. Не я її, а вона — мене. Бо вчили мене бути чесним, не бити нікого по голові за кілька карбованців. Там же я зійшовся із зовсім іншим: життя людини нічого не варте, все підпорядковане грошам. Це жорстоко. Я вже сказав, що ми не мали матеріальних проблем, але психологічного комфорту — теж. Було важко.

У квітні, коли подружжя прогулювалося вулицями Кіровограда, мабуть, не раз перед ними поставало питання: «Чи ж дозволять залишитися?». Бо до Радянського Союзу вони прийшли за туристичною путівкою і не захотіли повертатися звідси, благали наш уряд повернути їм громадянство. Зараз поселилися на батьківщині Зоя Євгенівна, у Прибалтиці. Отже — дозволили...

* * *

Марія Шулімівна Шпільберг нікого стосунку до Харинцевих не має. Вони навіть не знайомі. Однак у контексті нашої розповіді хотілося б згадати й про неї. До 1939 року сім'я проживала в селі Повурськ Ковельського району Волинської області (земля ця, як відомо, була тоді захоплена буржуазною Польщею). У батьків було по дев'ять братів і сестер. Багато хто з них перед війною або після неї виїхав до США та Канади.

КРУПНИЙ ПЛАН

Холодна
пані

НАША РОЗМОВА З ГЕННАДІЕМ ХАРИНЦЕВИМ ВИДАЛАСЯ ТРОХИ ДИВНОЮ. ТА ЧИМ НАСТІЯЛИВІШЕ ШУКАЛИ ВІДПОВІДІ НА ПИТАННЯ — «ЧОМУ ТАК?», ТИМ БІЛЬШЕ ПЕРЕКОНУВАЛИСЯ, ЩО, МАБУТЬ, ІНШОЮ ВОНА Й НЕ МОГЛА БУТИ.

Ізраїлю набралось цілих три вагони, а коли доїхали до Відня, то незмінними лишилися наміри лише двох сімейств. Восьми місяців виявилось цілком достатньо для знайомства з «перевагами життя» на землі обітованій. Щоб вирватися звідти, вони скористалися туристичною путівкою до Греції, де потім дев'ять років провели без прав громадянства.

— Так, жили без громадянства, але й без матеріальних проблем. Я працював сам. І дружина моя не підмінала під'їздів, не мила підлог, щоб заробити на нусень хліба, — зауважує Геннадій. В цих його словах відгукується чи то бажання ще раз підкреслити своє вільня влаштувати життя на сьогоднішні процеси в нашому суспільстві. — Перед виїздом я сказав матері, що років п'ять поможу й повернуся. Як бачите, збулось...

— Однак минуло цілих десять років. З них більше дев'яти ми просили повернути нас додому. Останнім часом ходили в консульство щочетверга (генеральний консул бував там раз на тиждень). З цієї репліки видно, що хоч Зоя Євгенівна не забезпечує сім'ю матеріально, у вирішенні важливих питань сімейного життя їй належить не остання роль. Вона докладала всіх зусиль, щоб виїхати, активно домагалася й повернення. Можна припустити, що в цьому виявився своєрідний розподіл обов'язків між чоловіком і жінкою... Як би там не було, а глава сімейства, як бачимо, хоче надати своєму виїздові привабливішого вигляду, текої собі безневинної прогулянки. А пенсію, мовляв, ще встигну заробити... Однак у листах до матері — Валентини Костянтинівни Богуненко, яка мешкає в

Скажімо, зараз у Монреалі мешкають три племінники Марії Шулімівни, тітка, двоюрідний брат, дві двоюрідні сестри. У 1976 році жінка їздила до них у гості: дуже хотілося подивитися, як живуть. У минулому році також запрошували, але через хворобу чоловіка скористатися запрошенням не змогла. А ось до Києва поїхати не відмовилася. Сталося так, що перебуваючи на музичному конкурсі у Франції, на виклик родичів до столиці України завітала Ганна Михайлівна Шпільберг із чоловіком. Завжди хочеться побачити близьких тобі людей. І при кожній зустрічі з ними Марія Шулімівна помічає, як тужать вони за рідною землею... Скільки не звикай, а коріння, вирване з одного ґрунту, болісно приживається на новому.

Пригадується їй і поїздка до Монреалю. 34 дні вона мала можливість спостерігати й українців, які живуть за межами України. І людей інших національностей... Ні, не хоче вона такого життя, не хоче їхнього благополуччя. 38 років прожила у Новомірогороді. Бувало інколи й сиріткою, але ніколи не спало на думку кинути землю батьків. Побачитися — це інша справа, а щоб назавжди — ніколи!

Шпільберг розповідала про свої враження від новорічного вечора, який вона провела в монреальському ресторані «Бик і рак», про те, як емігранти з СРСР ловлять там кожне українське чи російське слово, слухають напівзабуті пісні, використовують всяку нагоду, щоб поговорити з людиною, яка була у Гадяцькому Союзі. Цікавляться новинами, розпитують, чи правда, що у нас повсюди черги, чи збереглися ще церк-

ви, які умови життя... А який невідомий інтерес викликає у них співрозмовник, який хоч трошки може розказати про куточок, звідки родом вони самі! До цих розмов, до цих дрібничок повертаються вони потім у своїх думках, журливо спостерігаючи за птахами у небі, які повертаються до рідних гнізд... Є серед них і багаті, й бідні, є ті, кому готалано більше, і ті, хто нарікає на свою долю. І всіх їх Марія Шулімівна шкода як своїх родичів і земляків, яких спіткало лихо. Бо вона добре розуміє: чужина душі не гріє.

* * *

Такі різні люди, кожен із своєю долею, життєвим досвідом, устремліннями... А в кінцевому підсумку обоє приходять до спільного: Батьківщини ніщо не замінить.

В. АФАНАСІЄНКО,
А. КОВАЛЬОВ.

ГОЛОДНИЙ РІК

• Правда в документах

далися великі недоліки в організації праці, поширення безгосподарності, анархія, що запанувала в

Тридцять... Роки перемог і проракунів, героїзму і трагедій. Вони назавжди залишаться в історії нашої країни саме такими, неопозначеними.

Нині чимало кажуть про гірку правду тридцять сьомого і несправдано забувають рік тридцять другий, особливо важкий для Кіровоградщини.

Відразу розставимо всі крапки над «і»: у 1932 році на Кіровоградщині ніякої засухи не було. Про

те через грубі порушення ленінських принципів колективізації селяни ухилилися від вступу до колгоспів і радгоспів. Сталін, який застосував до колгоспних господарств економічно хибну систему хлібозаготівель, своєї помилки визнавати не бажав. Ось і вирішив він кистявою рукою голоду примусити мужика йти до колгоспу, аби працювати там за майже неоплачувані трудові. До цього до

З інформації комісії працівників медичних установ міста Зінов'євського міськпарткому (від 22 травня 1932 року)

«...Було обстежено села Зінов'євського району Тарасівку, Високі Байраки, Сасівку, Федосіївку, Обертасове, Іванівку. Обстеження проводилося з метою з'ясування стану громадського харчування. Для виконання завдання залучалися голова сільрад, секретарі партосередків, уповноважені міськкому партії.

Село Тарасівка. Із досвідченого населення в селі залишилися переважно жінки й старі. Житлових дворів у 1931 році було 490, залишилося 225. Більшість порожніх хат порушено, вікна й двері порушено на опалення. 62 чоловіки потребують термінової допомоги (пухли від голоду). Працюючим колгоспникам видається 200 грамів хліба і 2—3 рази на день гаряча харчування (одна вода). За 20 днів померло 15 чоловік, облік дитячої смертності відсутній.

Село Високі Байраки. Сільрада нараховує 405 хат, з яких зачинено 226. У 1931 році населення становило 3768 чоловік, залишилося 1771. Повернулося 3 сім'ї. Харчування колгоспників — 200 грамів хліба. Сім'ї червоноармійців отримують лише по 75 грамів хліба, пайок не одержують. Обстежено 11 сімей колгоспників. Всі пухли від голоду. Ідуть подрібнені качани кукурудзи, перемішані з травою «березовий шавель». Точного обліку смертності немає, але за останні два тижні вона піднімалася.

Село Сасівка. В Сасівській сільраді в 1931 році було 518 житлових дворів, в день обстеження — 325, мешканців — 1243 (було 1272). Повернулося 18 чоловік. Громадське харчування — макуха з водою.

Село Федосіївка. Було 3098 жителів, виїхало 284, повернулося — 46. Під час обстеження окремих сімей виявлено:

— Куклинський Микола, має 100 трудових, сім'я із 4 чоловік, одержує 1 фунт хліба і суп 3 рази на день. Всі вкрай виснажені;

— сім'я червоноармійця Михайловича Семена складається із 7 чоловік, син служить в армії. Їжа — копають мерзлу картоплю, шавель, кукурудзяні качани;

— Коваленко Харитон — пухлий від голоду;

— Кучеренко Григорій, сім'я із 8 чоловік, працездатних чотирьох, вкрай потребують допомоги.

Село Обертасове. Населення 682 чоловіки, вибуло 147, повернулося — 30. Громадське харчування — соя. Допомоги червоноармійським сім'ям не надається. Значний процент пухлих від голоду.

Село Іванівка. На території сільради 3 колгоспи. В «Червоному хліборобі» харчування задовільне, в інших двох — вкрай незадовільне, майже виключно вода. Дитячі садки працюють, харчування — 100 грамів хліба, рідкий суп, молока не дають. По сільраді лише 15 пайків соцдопомоги.

Із звернення учасників Зінов'євського зльоту колгоспників-ударників до всіх комсомольців району (газета «Соціалістичний наступ», 17 вересня 1932 р.)

«...На фронті молотби, хлібозаготівель і осінньої сівби — прориз. В районі обмолочено тільки 30 процентів хліба, заготовлено лише 86 630 центнерів (14,4 процента річного плану), зосім нічого не посяємо. Зліт вимагає дати класову відсіч куркулів».

Із інформації секретаря Зінов'євського міськкому партії Одеського обкому КП(б) України (11 листопада 1932 року)

«На заводі «Червона зірка» виявлено кілька випадків голодного опухання. Головний лікар робітничої лікарні член партії тов. Кондратов свідчить, що значна кількість робітників заводу харчується в їдальні заводу, де калорійність страви дуже низька (600—700 калорій при нормі 2500—3000). Недоїдання і випадки прямого голоду викликають катастрофічне скорочення виробничої програми заводу й неймовірне скорочення заробітної плати. Ще кілька тижнів такого стану, і голодування робітників стане масовим. Ми на місці не маємо змоги вирішити ці питання, необхідне негайне, невідкладне втручання обкому партії».

Із інформації уповноваженого Одеського обкому партії ЦК КП(б) України про хід вилучення «невидимих» залишків хліба в Зінов'євському районі (4 грудня 1932 року)

«...До нинішнього часу в справі вилучення «невидимих» запасів хліба зроблено дуже мало. За даними 32 сільрад, вилучено незаконно розданого хліба 35 центнерів і розкрадено 60. Характерно, що при вилученні незначної кількості хліба зачіпається немало господарств. Так, 35 центнерів незаконно розданого хліба вилучено в 130 господарствах».

ПОМОГИ

Планат художника Д. МОРА.

Із інформації уповноваженого Одеського обкому партії (31 грудня 1932 року)

«...23 грудня до Зінов'євського району з Одеси прибув на хлібозаготівлю член партії тов. Мошинський. Його було розподілено до с. Сасівки уповноваженим міськкому партії. В Сасівці Мошинський застосував ряд надзвичайних заходів, у результаті яких виселено 30 чоловік куркульського елементу. Сьогодні ми одержали повідомлення, що тов. Мошинський здійснив над собою самогубство. Перед цим він висловив думку щодо нерéalності хлібозаготівельного плану, а також про те, що він став жертвою подібних методів хлібозаготівель, і рано чи пізно вони винесуть свій вирок...».

Доповідна записка уповноваженого Зінов'євського міськкому партії про посилення хлібозаготівлі по Ганинській сільраді (1 січня 1933 року)

«До цього числа всі зернові культури, які малися по колгоспних коморах, вивезено до хлібозаготівлі. Залишилося два центнери

гречки, які завтра будуть теж вивезені. В селі Грузькому вичислено із колгоспу «Комінтерн» понад сто куркулів...».

Із газети «Соціалістичний наступ» (3 січня 1933 року)

«...Комсомольська організація Зінов'євська, вступаючи в другу п'ятирічку, п'ятирічку побудови безкласового суспільства, повинна ще тісніше згуртуватися навколо партії, ще більше розгорнути організацію широким лав колективної молоді на нещадну боротьбу з класовим опортунізмом кукульської агентури, на вивернення плану хлібозаготівель, і цим самим ще раз довести свою боєспроможність у боротьбі за генеральну лінію партії».

Секретар МК ЛКСМУ Піненко.

Із зведення спеціальної комісії Зінов'євського міськкому партії про стан здоров'я колгоспників 14 сільрад Зінов'євського району та міста Зінов'євська (25 лютого 1933 року)

«В селі Аджамці з 13 по 17 лютого перебувало в

місцевій лікарні 12 чоловік — всі в стані сильного виснаження. Лікарська допомога обмежена в зв'язку з відсутністю продуктів харчування. 31 січня по 17 лютого померло 18 чоловік, здебільшого діти. Однак точного обліку померлих немає. Особливо в тих випадках, коли це трапляється на околицях села. Перевірено сім'ї окремих колгоспників... Зашляховський Назар, сім'я із 5-ти чоловік. Четверо дітей. Жінка недавно замерзла по дорозі до Зінов'євська. Діти і батько з набряками, в хаті майже нічого немає, холодно, вже з'їли свою собаку. Батько просить забрати його дітей, аби врятувати тих. Додає: «Я був червоноармійцем, а зараз от амираю з голоду...».

В селищі Велика Мамайка колгосп має 190 чоловік, померло вже в цьому році 16 чоловік від голодного виснаження.

Кучма Макар — конюх, ударник, премійований на зльоті, 8 чоловік сім'ї. Всі вкрай виснажені... В казані кипить вода і буряк. Кучма просить: «Я все літо працював, допоможіть!».

Кухар Петро, сім'я із 7 чоловік, всі з набряками. Жінка Кухаря спитала: «Хто нам в змозі допомогти? Адже цілий рік ми добре працювали».

колгоспах, що й привело до значних втрат врожаю. Важко нині встановити правду. Наприклад, С. В. Косіор відзначав тоді, що в степовій зоні республіки на ланах залишалася половина врожаю. Існують і більш конкретні дані втрат — до 150 мільйонів пудів або навіть близько 200 мільйонів.

Тяжке продовольче становище створилось в містах і селах Кіровоградщини. Взимку 1932—1933 років у місцевостях, охоплених голодом, обезлюділи села, бо їхнє населення йшло до міста, де, крім величезних фондів нормальної торгівлі, запаса про продовольства теж фактично не залишилось. До того ж робітників заводів за свої 80—100 карбованців на місяць не міг купити хліба, який став йому майже недосяжним.

Узагальнюючих даних про кількість жертв голоду 1932—1933 років на Кіровоградщині немає. Вона була значно меншою, у порівнянні з катастрофічним 1921 роком. Але все ж не такі малі. Наперед снігований голод і штучне маніпулювання переписом населення 30-х років для приховання кількості померлих (були спроби навіть занести таких до списків живих!) — одна з трагічних сторінок тих голодних років.

А хліб у селян забирали не тільки до останнього кілограма — до останнього колоска. Ці дії намагалися сховати за народжений зовсім за інших умов лозунг: «Боротьба за хліб — боротьба за соціалізм». Тисячі й тисячі голодних помирали, а на тих, хто пробував протестувати, чекали репресії.

Тридцять другий... Він — наша історія, наша трагедія. Він, хай і надто мало, та знайшов своє відображення в художній літературі, публіцистиці. А ми сьогодні пропонуємо читачам лише архівні документи, факти. Заради історичної правди.

В селі Федосіївці і сільраді в 1933 році померло від голоду 22 чоловіки. Колгоспники їдять паціюків.

Сім'я червоноармійця Головаченка вкрай виснажена голодом. Головаченко сказав членам комісії: «Думали їсти хліб, а його забрали. Нааів той, що не стосувався до хлібозаготівлі (колгосп) перевиконав план хлібозаготівель на 146 процентів!».

По Покровській сільраді померло 9 чоловік. Стан колгоспників виключно важкий, допомоги їм не подіють ніякої...

Гусева Одарка, в сім'ї хлопчик 7 років і дівчинка 4 роки. Батько помер від голоду. Всі з набряками. Гусева каже: «Це не селянська алада, а навпаки. Нас чухочуть задавити. Адже брали такий врожай, що душа раділа, а тепер помираємо з голоду».

Термінова допомога потрібна 220 чоловікам, із них дітей — 150.

На 25 лютого 1933 року на заводі «Червона зірка» зареєстровано 425 випадків голодних набряків. По інших підприємствах дані відсутні, тому, що ті не охоплені профілактично-матеріальною допомогою. 31 січня по 25 лютого у трьох лікарських установах померло від голоду 78 осіб».

АКТИВІЗМ ЗАПИТАНЬ І ВІДПОВІДЕЙ

Пропитись у місті

Н. Кравченко з села

Олександрівки Маловис-

кивського району звер-

тається до редакції: «Я,

мати двох дітей, хочу

перехити у місто і купити

хліб. Чи пропихують

мене за місцем прожи-

вання?».

Ми направили листа у

відділ внутрішніх справ

Ленінської районної Ра-

ди народних депутатів.

На який на, і повія на

чашник Ленінського

РЗС м. Кіровограда ма-

ліміції М. Я. ШВЕЦЬ:

— Мешканка села

Олександрівки Н. Кра-

ченко зможе приписати-

ся з місті Кіровограді,

після оформлення до-

повіді купівлі-продажу

житлового будинку. До-

говів купівлі-продажу за-

свідчується нотаріаль-

ною конторою при до-

триманні установленого

постановою облвиконко-

му облпрофради № 626

від 19 грудня 1984 року

річ середньої забезпе-

ченості житловою

площею (в місті Кірово-

граді 7,3 квадратних мет-

ра за одного чоловіка,

а в інших містах обла-

сті — 7,8 квадратних мет-

ра).

Чи лікують

голодом?

Відійшов лист від на-

шої читачки Л. Зоріної з

Новгородки.

«Хочу на сторінках га-

зети прочитати про лі-

карську рослину глід, її

застосування, властивос-

ті (чи можна вилікувати

амібіоз) та розмножен-

ня».

На лист відповідає на-

шник аптечного уп-

равління А. М. СТАД-

«...».

В медицині дозво-

лено використання

ліків і квітів голоду

(наприклад, квітів, рідких ек-

страктів плодів) застосо-

вувати як кардіотоніч-

ні засоби при функціо-

нальних порушеннях

серцевої діяльності, сер-

цевої недостатності,

ості після перенесен-

тяжких захворю-

вань при ангіоневрозах,

гострих формах гі-

пертичної хвороби,

роні у серцевих хво-

роби гіпертензії з та-

рдією. Рідкий ек-

стракт плодів голоду ахо-

вляє склад кардіова-

жувачів. Ця рослина роз-

сається саджанцями.

При алергічних за-

хворюваннях необхідно

нудити в обласну

ра Б. Г. Радкевич.

9 липня 1988 року

Короткий
запитання
і відповідіПривітання
у місті

Н. Кравченко з села
Олександрівки Маловис-
ківського району звер-
тається до редакції: «Я
маю двох дітей, хочу
перейти у місто і купити
хату. Чи пропишуть
мене за місцем прожи-
вання?»

Ми направили листа у
відділ внутрішніх справ
Ленінської районної Ра-
ди народних депутатів.

На який нагавіт на-
чальник Ленінського

РВВС м. Кіровограда ма-
йор міліції М. Я. ШВЕЦЬ:

— Мешканка села
Олександрівки Н. Кра-
вченко зможе приписати-
ся в місті Кіровограді
після оформлення до-
говору купівлі-продажу
житлового будинку. До-
говор купівлі-продажу за-
свідчується нотаріаль-
ною конторою при до-
триманні установленого
постановою облвиконко-
му і облпрофради № 626
від 22 грудня 1984 року
рівня середньої забез-
печеності житловою
площею (в місті Кірово-
граді 7,3 квадратних мет-
ра на одного чоловіка,
а в інших містах обла-
сті — 7,8 квадратних мет-
ра).

Чи лікують
глюдом?

Надійшов лист від на-
шої читачки Л. Зоріної з
Новгородки.

«Хочу на сторінках га-
зети прочитати про лі-
карську рослину глід, її
застосування, властиво-
сті [чи можна вилікувати
алергію] та розмножен-
ня».

На лист відповідає на-
чальник аптечного уп-
равління А. М. СТАД-
НИК:

— В медицині дозво-
ляється використання
плодів і квітів гліду.
Препарати гліду (на-
стойка квітів, рідкий ек-
стракт плодів) засто-
суються як кардіотоні-
чний засіб при функці-
ональних порушеннях
серцевої діяльності, сер-
цевої недостатності,
слабості після перене-
саних тяжких захворю-
вань, при ангіоневрозах
початкових форм гі-
пертонічної хвороби,
безсонні у серцевих хво-
рих і гіпертиреозі з та-
хикардією. Рідкий ек-
стракт плодів гліду вхо-
дить в склад кардіова-
сепатора. Ця рослина роз-
множується саджанця-
ми. При алергічних за-
хворюваннях необхідно
звернутися в обласну
лікарню до лікаря-алер-
голога В. Г. Радкевича.

Пелюстка спомину

Ще і місяця не минуло, як пішла із життя поетеса
з Олександрії Клавдія Башликова. Її пісня обірва-
лася нагально, можливо, на найвищій ноті свого зву-
чання. І саме тому ми сьогодні з подивом починаємо
розуміти, що поетеса вже більше ніколи не зможе її
доспівати до кінця, сказати нам своє найважливіше і
найзаповітніше. І все ж, будемо вдячні нашій постій-
ній авторці за її широту і людяну музу, яка довгі роки
навіщала «Молодий комунар», даруючи нам короткі
хвилини зустрічі із ліричними, безпосередньо зво-
рушливими поезіями.

До речі, вперше Клавдії вірші (тоді ще студентки
кіровоградського педінституту) з'явилися саме в на-
шому молодіжному часописі. По національності ро-
сіянка, вона навчилася полюбити Україну і її мова ста-
ла назавжди для неї рідною.

Коли я в подумці озирюся на творчий доробок
Клавди Башликової, то бачу золотий вінок, сплетений
із тугого і важкого колоса. Вона дуже любила зем-
лю і простих людей. Мабуть, тому часто писала про
поле, сім'яні будні і... пшеничний колосок. Він про-
ростає у її віршах з ранньої юності і наливався со-
ками рідної землі до останніх днів короткого життя
поетеси...

Я ніяк не можу її згадати песимістичною, байдужою,
відлюдкуватою. Вона ніколи не скаржилася на
життєві негаразди, невдачі, важку недугу. А хвороба
її безжально переслідувала, вкорочуючи життєвий
шлях не роками, навіть не місяцями, а днями. Клава
про це знала. Не знали тільки ми, її давні колеги по
перу...

Клава Башликова завжди чутливо вслухалася в
ходу тривожного і складного сьогодення. Багато у
неї віршів, присвячених молодим радянським воїнам,
які зорко пильнують мир на планеті.

До речі, Клава іноді вміла знаходити такі несподі-
вані художні деталі, що звичайна, здавалось би, сте-
реотипна, думка набувала якогось вагомості, нового
значення. Ось, наприклад, як вона змалювала відпо-
чок солдат на полігоні (в одному із своїх останніх
віршів):

Відгули навчальні полігони.
Із походу повернувся вечір.
Зорі, як відстріляні патрони,
На політку осідають, на плечі.
Горнуть до небозводу кроки,
І землею ходить тиша чула.
Обростає цвітот голубі погони,
Гімнастерки, автоматні дула.

...Хочеться вірити, що пелюстки спомину не зав'я-
нуть в пам'яті тих, хто знав і любив Клавди Башлико-
ву. Тим більше, що вона залишається з нами своїми
схвалюваними рядками про ту землю, на якій ми з
вами живемо і яку вона палко любила всім своїм
неспокійним серцем.

Валерій ГОНЧАРЕНКО,
член Спілки письменників СРСР.

Вітаміни для кози-дерези.

«ДЕРЕВО РОЗЛУКИ»

Важливу тему підняв тижневик про
дитей-спирт в будинках маляти, у дит-
будинках, школах-інтернатах, про ді-
тей, які, до суті, є сиротами при живих
батьках. Обійдені увагою, любов'ю,
турботою, охороною батька-матері, все
життя приречені на відчуження, непотрібно-
сті. Читаєш матеріали про це Т. Тара-
сенко, Г. Щербини, В. Погрібного, бо-
ляче й соромно робиться за тих мате-
рів. Як це можна: покинути, зректись,
зрадити власну кровиночку? Раді чо-
го ж на світі живемо, як не ради май-
бутнього, яке в дітях наших і внуках?
Фінки пам'ятають свій родовід до два-
надцятого коліна. А наше безпам'ят-

ство починається часто з першого ж —
діти не пам'ятають, не знають, не чу-
ли й не бачили батька-матері... Що мо-
же бути страшнішим?

На днях у вестибюлі бібліотеки від-
звину сховалася якась стара жінка —
майже сліпа, як виявилось. Мені, ви-
падкової людині, довірилася прочитати
лист від сина.

— Всю ніч майже не спала, бо розі-
брала лише одне слово — «лікарня».
Чує серце — горе з ним!

Прочитала. Так і є — син у лікарні,
на операції. Зірвалася відпустка, в яку
мав приїхати і готувати до операції
матір. Заспокоюю, розпитую, втішаю,

НЕ ХОЧУ відразу приголомшувати вас цифрами
і тому почну з головного — Указу Президії
Верховної Ради СРСР «Про порядок розгляду
пропозицій, заяв і скарг громадян» чи, як форму-
люють у побуті, закону проти анонімок. Кожен
громадянин Радянського Союзу, як відомо, має
право скаржитися в будь-якій, в тому числі, найви-
щій інстанції. Це право йому гарантоване Консти-
туцією. На жаль, донедавна скористатися ним без
наслідків, для себе не бажаних, міг далеко не ко-
жен. І тому часто-густо люди змушені були доби-
ватися торжества справедливості, так би мовити,
інкогніто.

«ФАКТИ НЕ ПІДТВЕРДИЛИСЯ»

Але у більшості випадків анонімки при пере-
вірці не підтверджувалися. Тепер наведу для
прикладу кілька цифр. За минулий і початок на-
йнішнього року Ленінський РВВС одержав 850
скарг від громадян. 161 скарга була анонімною.
При перевірці у ста семи випадках факти не під-
твердилися, 54 анонімки відповідали дійсності.

Отже, близько 70 процентів анонімок виявили-
ся звичайнісінькими наклепами. Замислимося: що
це означає? Звісно — затрачений час і енергію
працівників міліції, які могли б зайнятися корис-
ними справами, а натомість розбиралися у накле-
пах.

Зайве нагадувати й про те, що означає для лю-
дини потрапити під підозру. Як би тактовно не
перезиряли ми анонімку, людині завдає мораль-
ного збитку вже той факт, що нею цікавиться
міліція.

Читаючи анонімку, я часто намагаюсь уявити
собі людину, яка її писала. Що керувало нею?

«Прошу міліцію звернути увагу...». Міліція звер-
тає увагу. Факти не підтверджуються. Але на
людині вже пляма. Мабуть, цього й добивається
анонім.

На мене теж писали анонімки. До того ж, спо-
чатку попередивши по телефону. Отже, хто пи-
сав, я знав. І все одно їх перевіряли. Тим самим
принижуючи мою гідність, завдаючи несправед-

ливого болю. Отож, закон про нерозгляд аноні-
мок продиктований самим життям.

Познайомившись з анонімками, котрі надходили
у Ленінський РВВС (і не тільки сюди), ви переко-
наєтесь, що більшість з них стосуються самогоне-
варіння. Пишуть їх здебільшого жінки, це можна
встановити за почерком. Різні мотиви у них для
того, щоб не називати свого прізвища. І взагалі,
я не дуже вірю, що сусід повідомить про сусіда,
який займається самогоневарінням і повністю зня-
вляє своє прізвище та адресу. Ми ще до такого
«не доросли». Необхідно перемагати обиватель-
ську психологію. В людях живе якесь томилкове

почуття честі. І в більшості анонімок, навіть тих,
що підтверджуються, мають місце зведення ра-
хунків, а не боротьба за чистоту суспільства. Хо-
ча, звичайно, і ті, хто бореться за правду, не за-
жди знаходять у собі силу поставити прізвище
під заявою про самогоневаріння. А чому! Якщо
ти борець, то навіщо ховатися в куці? Та що там
говорити, психологія анонімки гартувалася де-
сятиліттями. І не так легко її подолати.

Тепер постає питання: а як бути з анонімками
про самогоневаріння. Мови бути не може, як ано-
німки заяв не розглядати. Але вважати їх сигналами
ми зобов'язані і перевіряти будемо. Тільки
з таким розрахунком, щоб не образити людину.
У нас є спеціальні форми перевірки заяв, але тре-
ба шукати шляхи для активізації боротьби з са-
могоневарінням. До речі, активізація роботи мі-
ліції у цьому напрямку привела до активізації
громадян. Ми почали одержувати більше сигналів
про самогоневаріння.

Правильна позиція органів міліції допоможе
відізнати справжню заяву від наклепу. Нам все
ще дуже важко боротися з наклепниками. Згадаймо
у цьому відношенні недосконалий. І тому особли-
во я Указ про нерозгляд анонімок сприймаю як
один з виявів удосконалення закону.

В. ШАПОВАЛОВ,
заступник начальника Ленінського РВВС.
м. Кіровоград.

«МАКУЛАТУРНА КОФТА»

9 квітня 1988 року під
таким заголовком у
«Молодому комунарі»
публікувався критичний
матеріал про недоліки в
роботі працівників од-
нієї з книгарень та двох

промислових магазинів
у м. Знаменці.

Як повідомила редак-
цію директор Кірово-
градського обласного
Н. А. ГРИГОРОВА, ад-
міністрація обласного
гуму не лишлася байдужою до виявлених недо-
ліків.

Всі завідувачі книгар-
нями були ознайомлені
з публікацією на черго-
вих зборах. Матеріал
обговорено і, зокрема,
звернено увагу керівни-
ків книжоторгових під-
приємств на поперед-
ження подібних випад-
ків, суворого дотриман-
ня затвердженого по-
рядку реалізації літера-
тури підвищеного попиту
і дотримання правил
книжкової торгівлі.

Аналогічна робота про-
ведена і в усіх колекти-
вах з продавцями.

Посилаючись на фак-
ти, наведені в публіка-
ції, в магазин № 6 м. Зна-
менці виїхали праців-
ники обласного книжотор-
гу, щоб на місці провести аналіз
даної ситуації.

Під час перевірки вста-
новлено, що порушення
правил радянської книж-
кової торгівлі мали міс-
це. На винуватців нака-
зом обласного книжотор-
гу № 71 від 27 квітня 1988 року

накладено такі стягнен-
ня:

— завідувач магазину
Л. А. Ханенко за не-
достатній контроль ро-
боти членів колективу,
які не дотримувалися
правил книжкової тор-
гівлі, оголошено сувору
догану;

— старший продавець
О. Кришталева переве-
дена на три місяці на
посаду продавця і пла-
нова профспілкова від-
пустка перенесена з
травня на жовтень цю-
го року;

— продавцям Т. Зе-
ленській та Г. Донченко
оголошено суворі дога-
ни. Вони позбавлені пре-
мії за квітень. Їх від-
пустки перенесені відпо-
відно на листопад і гру-
день.

Даний наказ по обл-
книжоторгу нагрозлений
всім книжковим магази-
нам для ознайомлення
колективів.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Ми не
поспішали друкувати цю
відповідь, бо в публіка-
ції йшлося не лише про
книгарню. У промисло-
вому магазині № 35 чле-
ни рейдової бригади ба-

чили аналогічну картину.

Тільки тут приховували
не книги, а дитячий ім-

портний костюмчик, чо-
ловчий костюм, туфлі...

Все — закордонного ви-
робництва. Аналогічна

картина була й у мага-
зині «Маяк», що на при-
вокзальній площі. Там у

різні кутки «поховалися»
імпортні кофти, дезодо-

ранти, шампуні...

Отож, редакція чекала
відповіді й від об'єднан-

ня промторгу. Чекала —
і не дочекалася. Напевне,

там думають, що це не-
серйозно: на такі «дріб-

ниці» — та ще витратити
папір і чорнило для від-

повіді. А, можливо, такі
випадки об'єднання

промторгу вже не хви-
люють!

— Що привезти тобі? — питаю.

— Себе, але на цілий день, мамочко!

— Як живуть без подібних, найдорож-
чих для жінки осявдечень в любові, оті
матері-зозулі?

Щоразу після провідни сипи провод-
жав мене за ворота лікарні до най-
більшого старого дерева — тут ми про-
щались.

— Ну, от і наше дерево розлуки, —
з тихим сумом казав і дико суворо
(мужичина ж!) підлавав мамину шокку.

І поки й відно було сина і «дерево
розлуки», маленька ручка кивала і ки-
вала мені «до побачення»...

Як хочеться, щоб піколи чи якомога
рідше між материнською і дитячою лю-
бов'ю здіймалося сумне дерево роз-
луки!

А. ІСРІНЬ.

Очима провідника

Після станції Помічної, у провідника, певно, найнапруженіший період роботи на кіровоградському напрямку: чай, постіль, пошта, станції, документація. Все водночас. Чай у склянках теж треба вміти носити, коли поїзд розкилитується, як корабель на хвилях.

Рідко хто відмовляється від чаю. Склянок всього 25, на піввагона, другий половині доведеться зачекати.

Тим часом розношу газети й журнали. В першому ж купе літній чоловік повагом дістає окуляри з футляра, перебрав кілька газет, зняв окуляри, подивився на мене:

— Чого такі свіжі!

Я глянув на газети: справді, всі четвергові, а сьогодні вже неділя. Що відповісти на цей плоский гумор!

— Беріть журнали, — кажу. — Це останні номери.

Періодику, як потім мені розповіли, бригада отримує в місцевих, козятинських працівників пошти в день виходу, але не завжди всю реалізовує, дещо залишається й до Кіровограда, тому й триденної давності.

Заходжу в друге купе.

— А що там у вас? — не підводячись, навлекаючи питає середніх літ жінка.

— Журнали «Перець», «Україна»...

— На Україні живіюм та ще й журнал «Україна», — пробує жартувати вона, роблячи твердий наголос на другому складі слова «Україна». — А на руськом язичі в вас нічого нема?

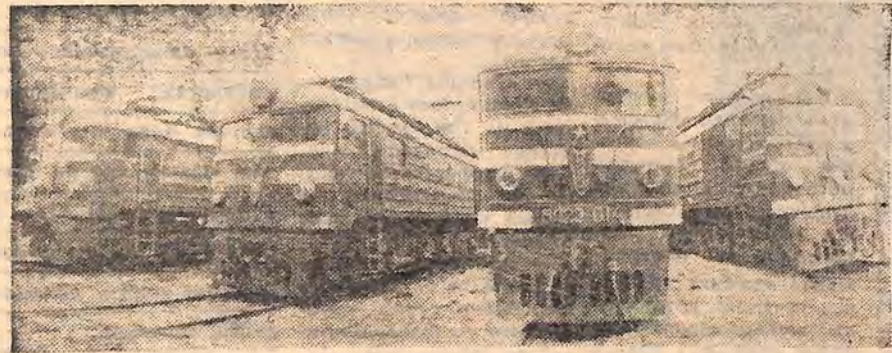
В третьому купе уже сам пропагую періодику:

— Останній номер тижневика «Україна»: цікаве інтерв'ю про педагогічний досвід у Полтавському педінституті — з ректором Зязюном; нове про видатного українського режисера Леся Курбаса...

— Ану, дайте-но глянути.

— «Молодь України»: розмова з кобзарем Василем Литвиним, нашим земляком з Новоукраїнського району; спогади про Григора Тютюнника; новини чемпіонату Європи з футболу в ФРН...

Газети й журнали розібрали в перших п'яти купе. Алла Миколаївна здивувалась:

— Так швидко? Не завжди мені вдається продати, хоча не так і багато нам пропонують — на суму до трьох карбованців.

Продовжую розносити чай у країні купе. Рідко хто повертає склянки, чекають, щоб у них забрали. Розраховуються за чай по-різному. За дві склянки молодий хлопець кладе на край столу двадцять копійок. Повертаю здачу, а він: «Та ладно...». Проте копійки все ж забирає. Дехто серйозно обурюється, коли даю здачу. Проте ніхто не запитує, по чому чай. Всі знають ціну! По вісім копійок, як завжди продають у поїзді? То ж бо й воно.

Після чаю, здається, можна бодай трохи перепочити. В провідницьке купе заходить жінка в залізничному костюмі. Пригадую, вона сідала до нашого вагону в Помічній: за посвідченням й проїзним квитком (форма № 4) з доплатою в плацкартному вагоні. Н. В. Новак працює провідником у поїздній бригаді київського резерву. Одразу приходить думка: «Як треба любити свою роботу, поважати її й мати од неї задоволення, та й, певно, винагороду, аби отак щотиння тільки дебиралась до місця роботи цілу ніч». Слово за слово — розговорились.

— Двадцять перший рік працюю провідником, — розповідає Надія Василівна. — І на приміських поїздах працювала, й далекого слідування. Всього доводилось... Нелегка робота. Знаєте, молоді не дуже зараз затримуються: попрацюють трохи і кидають. Хочеться, аби пасажирів трохи краще ставились до провідників. Якись вони стали, спостерігаю

в останні роки, нервові, невдячні, сердиті. Особливо з тих, що на південь до моря їдуть — вередливі такі, ставлять із себе бозна-що. Хоч, здається, мало б бути навпаки: відпочивати ж їдуть, настрій мав би бути добрий, — а виходить он як.

Адабаш, Мала Виска, Новомиргород, Капітанівка... Остання станція на Кіровоградщині. В вікно вриваються звуки гармошки: «Ех, яблучко!». І вистукування підборів на бетоні, і виляскування: провідники на поїзд молоденького старшини другої статті усією ріднею, на побивку, мабуть, навідувався морячок. Пасажири поїзда поприміпали до вікон:

бурів і туалетів. Після перших поїздок думала, що кину цю роботу. Понапльовують прямо на стіни, недокурки прямо на підлозі порозчавлюють... Зараз, правда, хоч менше блювати в вагонах стали, ніж колись: хто більше працює — розказують... І це ж все ти мусиш приборати. А зробиш зауваження курцям, то вони тобі знають що сказати: «Це твоя робота...».

Менше п'ють, ніж раніше, це точно. Але хтось у тамбурі уже четвертушку з-під «Пшеничної» залишив. (Треба підмести — щоб хоч очі не муляло). А поряд же спеціальний ящик для сміття.

До Черкас ми йшли з чотирма порож-

ЖУРНАЛІСТ

ЗМІНЮЄ ПРОФЕСІЮ

танцюють під гармошку «Яблучко» дядьки...

— А мій оно тільки присягу прийняв, — каже мені, перекинувшись на кульгаву ногу, дядько. — Спеціально на присягу з Кагарлика в Кіровоград їхав: зараз же таке — всі батки їдуть. То туди ще нічого, а назад: «Білетов нет», — каже в касі. Я покрутився тоді, покрутився, та інвалідську свою книжечку показав. Думав, що вже все, прийдемося сидіти. Але нічого. Правда, рубля дав на лапу; але то таке, що без цього не можна.

ПОБІГЛА Черкащина мимо поїзда: ліски, переліски, балки, зарослі глосом і маслинами.

Пасажири повклалися спати. Перемикаю яскраве світло на нічне. За постіллю вже ніхто не йде, хоча не всі взяли: дехто на матраці одягненим при-

німи місцями. І я все згадував тих людей у Кіровограді, що так просилися до Києва, але в касах не було уже квитків.

Троє пасажирів сіли в Черкасах і один в Золотоноші. Він пройшов до свого 25-го місця й одразу повернувся:

— Там уже зайнято.

Що ж таке? Біжу. Лежить чоловік на матраці. Буджу.

— Ваш квиток?

Подає. Все правильно: квиток дійсний.

— Де ви були весь час?

— В четвертому вагоні, там мій знайомий їде — в карти грали.

— Квитка треба було провідникові віддати.

Дивиться на мене, не розуміє. Куди ж тепер цього золотоніського чоловіка покласти? Але він підказує сам:

— Ви мені якесь хоч одягло дайте, я на верну поліцію залізу.

Ось так дев'ять разів. Але хіба будеш кожного пасажирів по всіх вагонах шукати?..

СЕРЕД ночі ще навідався провідник сьомого, штабного вагона Олег Білоус. Він пізніше після армії працює провідником. Ми з ним познайомились в неділю вдосвіта, як тільки поїзд «Київ — Кіровоград» о 7.15 прибув на станцію. Я підбіг до нього, запитав: «Де начальник поїзда?». — «Що, квиток треба дістати?». — «Ні, я журналіст, хочу проїхати провідником у вашому поїзді». Ми знайшли з ним спільну мову. А ще він запам'ятався мені значком на темносиньому галстуці: біла пластмасова ступня ноги з кругленькими пальцями — витвір сьогоднішніх кооператорів.

— Пасажири подарували, — пояснює Олег, усміхаючись. — Так, дурничка... За роботу питаєте? Нічого особливого — моя мама начальником поїзда грацює, я добре знав і раніше переваги й недоліки цієї роботи. Мені подобається. Звичайно, аби ще пасажири трохи краще ставились до нас. Та на станціях щоб більше порядку було. Ось у Драбові чи Пальміри п'яна дідлашня нам не раз трафарет поїзда зривала, вікна били... Це маленькі станції, міліції тут немає, от вони й бешкетують.

Поїзд кватириться у ніч. Ще багато станцій до Києва. Наш вагон повний, але на кожній станції провідник має вийти, заявити про себе жовтим прапорцем: все гаразд.

...В Києві ми розлучились. Поїзд відводили на стоянку до ночі, ще години дві-три провідникові треба буде приборати вагон, готувати його до дороги на Могилев-Подільський. Аж після прибирання провідники відпочивають.

Очима начальника пасажирської служби

КОРЕСПОНДЕНТ: Віталію Сергійовичу, пасажири часто скаржаться на незадовільний стан наших вагонів: влітку — душно, взимку — холодно...

В. С. РОМАНІЙ, начальник пасажирської служби Південно-Західної залізниці: Вагони старі. Вагонів не вистачає. Зараз, наприклад, за літнім розкладом, не вистачає нам 100 вагонів. Заводи ремонтують неякісно. Діло Київ-пасажири — та ж сама ситуація. Зараз ми почали налагоджувати стосунки з місцевими підприємствами. Ось наприклад, уклали договори на ремонт вагонів з кількома чернігівськими заводами, севастопольськими, жмеринськими, київськими. Якщо кіровоградці хочуть залізниці допомогти — будемо дуже раді. Мова йде про вагони плацкартні, звичайно, бо купейні і спальні ремонтують за кордоном, це наш імпорт. Наступний рік буде складний для Південно-Західної залізниці: минає 20 років експлуатації 300 плацкартним вагоном і 100 купейним. Їх треба списувати, а на них Міністерство шляхів сполучення не обіцяє. Так що вихід бачимо тільки в співробітництві з промисловими підприємствами.

КОР.: Постільна білизна в вагонах брудна, волога...

В. С. РОМАНІЙ: Потужності київських пралень невисокі, тиск пари в котлах не відповідає вимогам, тому й погано переться білизна, прасується неякісно. Перспектива? Буде, ось уже рік нова пральня, в серпні збираємось її пустити.

КОР.: Почекаємо до серпня й будемо спати на чистих сухих простиралах! Не багато часу засталося. Віталію Сергійовичу, мабуть, не секрет, що провідники часом беруть так званих «зайців» у вагон...

В. С. РОМАНІЙ: Тут, мабуть, не в зарплаті справа. Якби вони отримували й по чотири сотні, але коли пасажир тече тобі червінця в руки — рідко хто перед такою спокусою може втриматись. Та й пропадуть же речі в вагонах — з провідника ж вираховуємо. Ні, не подумайте, що я виправдовую провідників — з тими, хто здобуває нетрудові доходи, у нас коротка розмова. Хоча й дорожити людьми, які помиляються, теж треба. Ось на багатьох напрямках не вистачає провідників. Козятинський резерв — один з кращих на Україні.

КОР.: Отримати ліки, вдарити телеграму, послухати музику, випити чашку кави — сьогодні цих послуг поїзд не пропонує.

В. С. РОМАНІЙ: Аптечка на весь поїзд є одна — звертайтеся до начальника поїзда. Так само й з телеграфом. Врешті, є півгодинні зупинки на станціях — можна встигнути. Гірші справи з вагонами-буфетами. Не до кожного московського поїзда маємо змогу вчепити вагон-буфет. Не так давно десять таких вагонів стали непридатними. Будемо отримувати нові. Звичайно, на такий поїзд, як Кіровоград—Київ, котрий відходить о 17.30, коли пасажир не встигає по вечерах вдома, потрібен буфет. Музику послухати... Хіба не вмикають? Більше того, на початку дороги начальник поїзда повинен по радіо познайомити пасажирів з правилами поведінки в поїзді: що можна, що не можна.

КОР.: Це суттєве упущення в роботі провідників. Якби виховна робота провідниками велась краще, то й нарікань на їхню поведінку було б менше. Найпростіше, звичайно, викликати міліціонера на станції, здати хулігана чи п'яницю з поїзда, вилучити квиток. Може, якби попередити його про наслідки, він би поведився краще. Не всі ж і знають, як може бути покараний пасажир у поїзді. Не знайдеш у вагонах ніяких плакатів. Навіть «Пам'ятка пасажирів» не всюди в наявності.

В. С. РОМАНІЙ: Ми навідемося у вагони провідників Козятинського резерву.

КОР.: Ще ось провідники-жінки висловлюють побажання, аби простіше їм було придбати блузу, пілотку для форми. Адаже, погодьтесь, негарно було б, якби до синього костюма, якого провідникам продають уніформи, кожен брав яку-загодно блузу: білу, жовту, в якітчках. Тільки голубу, звичайно. Міліцейську. Жіночих нема. Казала мені провідниця: погляньте на мене, яке я опудало в чоловічій сорочці 52-го розміру...

В. С. РОМАНІЙ: Зрозумів вас. Матиму розмову зі службою матеріально-технічного забезпечення.

КОР.: Й останнє. Залізниця в цьому році перейшла на госпрозрахунок. Чи вигідно брати влітку, як колись, студентів працювати провідниками?

В. С. РОМАНІЙ: Ми маємо таку потребу. Погоджено з Центральним Комітетом комсомолу України: 300 студентів влітку одягнуть залізничну форму, провідників.

Василь БОНДАР.

Кіровоград — Київ — Кіровоград.

Морська ластівка і королівський краб

З давніх часів на Сході вважалося, що ластівчине гніздо може зайняти гідне місце на королівському столі. Мова йде про гнізда, які ластівки роблять із суміші морських водоростей і своєї слини. У В'єтнамі ці птахи будують житло в малодоступних заглибленнях і гротах узбережжя.

Ластівка важить всього 10 грамів. За два місяці вона будує гніздо, котре вважатиме її власну вагу. Протягом 45 днів слина вступає в реакцію з киснем, після чого гніздо і стає таким поживним і цінним. Існує кілька різновидностей гнізд. Дві з них понад усе котируються на ринку — «червона кров» і «рожеве гніздо». Один кілограм такого товару за вартістю дорівнює унції золота.

Підприємство по виробництву морських продуктів в Н'ячанзі займається й експортом ластівчиних гнізд. Щороку звідси вивозиться близько тисячі кілограмів цієї продукції. Експортні показники мас зрости вдвічі після реорганізації підприємства, в ході якої більшість ділянок збирання гнізд на островах узбережжя зростає із двох до десяти.

Директор підприємства Нгуєн Тянь Лонг знайомить нас із «керуючим островів» Пям Ксуаном.

— Ми плануємо значно збільшити добування ластів'яних гнізд, — говорить Пям Ксуан. — Це буде досягнуто завдяки реорганізації підприємства і навчанню «акробатів», які за допомогою з'єднаних між собою бамбукових палиць загаль-

у кндр народні танцювальні аскари на-
раданні прикрашають кожне свято.
Фото І. ЗАХАРЧЕНКА.

ною довжиною 40 метрів зможуть збирати гнізда. Підприємство експортує й інші цінні продукти. Наприклад, водорості з 40-процентним вмістом білку, з яких одержують агар-агар; так званого королівського краба. Він водиться лише в кількох точках земної кулі, зокрема, на в'єтнамському узбережжі. Королівський краб високо цініться у всьому світі.

(ВІА—АПН).

Концерт на Уемблі

«Хто хоче свободи Нельсону Манделі?» — 80 тисяч чоловік підняли руки на лондонському стадіоні Уемблі під час проведення безпрецедентного за масштабами рок-концерту, організованого на захист борця за свободу чорного населення Південної Африки. Нельсону Манделі виповнилося 70 років, більше чверті століття він провів у в'язницях расистського режиму ПАР.

Рок-концерт, організований відомими всьому світу музикантами й ансамблями «Дайр Стрейтс», Стінг, Джордж Майкл, «Юрімікс», Уті Хьюстон, Стіві Уандер та іншими, тривав понад десять годин. Він транслювався по радіо і телебаченню в 60 країн світу, в тому числі і в Радянський Союз, і зібрав аудиторію у двісті мільйонів чоловік. У самій ПАР було заборонено передавати це видо-вище.

Англіська громадськість сказала вагоме слово на захист Нельсона Манделі і його справедливої справи. Але не всі на Британських островах були настроєні гуманно. За тиждень до концерту група консерваторів на чолі із членом парламенту Джоном Карлісом виступила проти його трансляції на-налами Бі-бі-сі. Вони попереджали, що концерт перетвориться на «політичний акт» і призведе до «непередбачених наслідків». Співробітникам Бі-бі-сі, які транслювали концерт, було доручено не про-пускати в ефір «політику». Для підстраховки зазла-легідь були заготовлені відеоматеріали, які пропо-нувалося включати замість прямого ефіру, якщо концерт набуде надто політичного підтексту. Офі-ційний представник Бі-бі-сі пообіцяв, що під час транслювання біля монтажних пульта будуть зна-ходитись досвідчені режисери, що дозволять три-мати ситуацію під контролем...

Але, як ми сьогодні знаємо, незважаючи на всі перепони, рок-концерт, присвячений Нельсону Манделі, відбувся. І було досягнуто головного — увагу світової громадськості знову було привер-нуто до ПАР. І що особливо важливо — увагу англійців.

Коли готувався цей матеріал, надійшла інфор-мація, що із Глазго до Лондона почав шлях марш

громадськості на підтримку Нельсона Манделі. Кампанія за визволення борця за свободу триває.
Дмитро ЧУКСЕВ,
кор. АПН.

Лондон.

Влітку у Шармьютцельзеє

Молодіжний центр відпочинку в Шармьютцельзеє розміщений на березі озера в одному з мальовни-чих куточків НДР в окрузі Франкфурт-на-Одері. Центр той — найбільший серед усіх 268 молодіж-них туристичних баз країни.

Протягом року (а МЦО не відає пауз) тут мо-жуть відпочити близько 60 тисяч чоловік і серед них, що особливо важливо, понад 2500 сімей із дітьми — від малолітнього віку і до 16 років. Ад-же в НДР «відпочинок» вважалося обов'язком і дідусям у літній період носить рідше епізодичний, ніж масовий характер. Тому відпустку сім'я старається проводити разом.

Дорослим один день перебування в МЦО обхо-диться (включно з нічлігом, харчуванням, культур-ною програмою тощо) — у 10 марок¹⁾, а дітям — наполовину менше. Усю решту оплачують із засо-бів соціального фонду держави.

Місця тут досить усім. В центрі шість кафе і барів на двісті місць, великий зал ідальні на 350 чоловік, дискотека для 90 відвідувачів і, нарешті, «Лісова сторожка» на 1000 чоловік на відкритому повітрі. А в негоду до послуг відпочиваючих біб-ліотека і фонотека, закритий спортивний зал. У ньому помістився навіть майданчик для міні-фут-болу. Для молодих господиень організовано корот-кочасні курси кухарського мистецтва, а для їхніх чоловіків — заняття, на яких ті знайомляться з азами ремонту автомашин.

Коли ж світить сонце, немає нічого кращого — і для дорослих, і для дітей, — як побути біля озе-ра. На його берегах гарні пляжі, а трохи збоку від них — яхт-клуб. У ньому протягом відпустки досвідчені тренери залюбки навчають бажаючих за помірну плату серфінгу, ходінню під парусами на яхтах та поведінню з моторними човнами.

Ведуть всю цю роботу 335 співробітників МЦО. Завдяки їхній праці за 15 років, відколи існує центр, у ньому відпочили і набралися сил понад 600 тисяч чоловік. Серед них, хто тут побував, бу-ли представники не лише всіх округів республіки, але й 62 країн світу — в тому числі й Радянсько-го Союзу.

¹⁾ 100 марок — 31 крб. 25 коп.

Ігор ВЛАДИМИРОВ,
кор. АПН.

Берлін — Франкфурт-на-Одері — Москва

На цьому знімку, взятому з американської газе-ти «Ньюсдей», — практично повний набір стрілко-вої зброї різного калібру, екзотичні арбалети, ста-ровинні й сучасні ножі і фінки, настіги. Все це діти приносять до школи.
(Фотокорінь) ТАРС

Андрій ЛОСКУГОВ,
(АПН)

КРБ. Понад 500 моделей одягу розробляють що-року трудівники фабрики трикотажних виробів «Яница» в місті Єлхово. Підприємство спеціалізу-ється на виготовленні експериментальних зразків жіночого, чоловічого і дитячого одягу.
На знімку: моделі колекції весна-літо 1988 року, розроблені на фабриці «Яница».
Фото БТА—ТАРС.

Яким бути європейському молодіжному журналові?

«Запрошуємо до Страсбургу на обговорення проекту європейського молодіжного видання. Тим, хто при-буде вранці 26 травня на Східний вокзал Парижу, буде залишено квиток до Страсбургу» — приблизно таким було запрошення, яке ми дістали із Франції.

У визначений день ми з Володи-миром Сергеевим із французької редакції АПН прибули на Східний вокзал, а через чотири години бу-ли вже у Страсбургу, в Європей-ському молодіжному центрі.

На конференцію з'їхали деле-гації молодіжних видань і журна-лістських організацій дев'яти кра-їн — Австрії, Бельгії, Італії, Іспанії, Ірландії, Франції, ФРН, Швейцарії і СРСР. Делегати із Угорщини, Польщі, Чехословаччини і Туреччи-ни не встигли, як пояснили органі-затори конференції, одержати французьких віз.

«Спочатку ми передбачали елаш-

тувати зустріч молодих журналістів тільки з країн ЄЕС, — говорить один з ініціаторів проекту європей-ського молодіжного журналу 30-річ-ний Жіль Ріве (Франція). — Але поступово приходило усвідомлення того, що мова повинна йти про єдиний загальноєвропейський дім, а якому ми всі живемо».

Цю ж думку коротко сформулю-вав Володимир Сергеев: «Європа — від Атлантики до Уралу». Прозву-чавши на першому засіданні, вона часто повторювалася на зустрічі.

Як про перший крок до створен-ня журналу учасники конференції домовились про організацію євро-пейської молодіжної інформацій-ної служби. Суть її в тому, що будь-яка країна — учасниця проєк-ту зможе дістати або поширити будь-яку інформацію в європей-ських виданнях для молоді. І ще один організаційний момент: про-єкт створення молодіжного євро-журналу підтриманий Міжнародною

спільною студентів та Міжнародною організацією журналістів.

Отже, поговоримо про сам жур-нал. Яким він буде?

Перше: нам потрібен журнал про молодь ВСІЄІ Європи.

Друге: він повинен бути інфор-мацийним і дієвим, тобто розказу-вати про події молодіжного життя країн Європи і одночасно висувати й реалізовувати конкретні програ-ми співробітництва молоді.

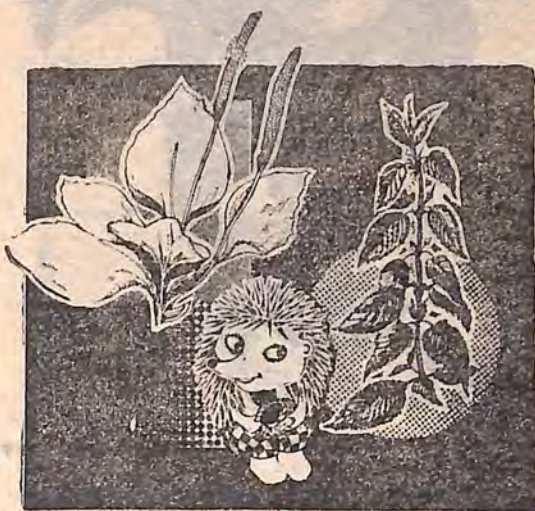
Третє: журнал має бути журна-лом САМОЇ МОЛОДІ — твориться молодими людьми під керівництвом професійних молодих журналістів.

Четверте, п'яте, шосте — усього було названо кілька десятків таких позицій. Та всі вони будуть марни-ми, якщо ми не знайдемо думки тих, ким і для кого журнал буде утворено.

ЯКИМ БУТИ ЄВРОПЕЙСЬКОМУ МОЛОДІЖНОМУ ЖУРНАЛУ?

Як член утвореного на зустрічі європейського підготовчого комі-тету, я адресую це питання всім молодим людям нашої країни. Моя адреса: 103876, Москва, Зубовський бульвар, 4, АПН, Молодіжна редак-ція, тел. 201-72-13.

Інформус У коопторгреклама

«Аптекарьські городини»

Так без перебільшення можна назвати наші безкраї квітучі зелені простори з багатими запасами лікарської сировини.

Збирання лікарських рослин справа приємна й корисна, адже це й активний відпочинок. Не слід забувати однак, що збирати потрібно там, де рослини у великій кількості. Та навіть і в цьому випадку не можна допускати їх цілковитого знищення.

Цвітіння — один з періодів збирання більшості видів рослин. Наводимо коротеньку інформацію про лікарські рослини, які приймають, заготівельні пункти споживчої кооперації.

Чебрець — цвіте у червні-липні. Збирають квітучі гілочки з листками.

Черeda — цвіте у серпні-вересні. Збирають до цвітіння, зрізуючи верхівки рослин.

Чистотіл — цвіте у квітні-вересні. Траву збирають під час цвітіння без грубих нижніх частин.

Звіробій — цвіте у червні-серпні. Збирають верхівки рослин під час цвітіння без грубих безлистяних частин.

Сухоцвіт — цвіте у червні-серпні. Збирають у період цвітіння всю рослину з корінням.

Кропива дводомна. Листки збирають навесні і на початку літа.

Вчасно здавайте висушену сировину на заготівельні пункти споживчої кооперації!

УКООПТОРГРЕКЛАМА.

НЕЗАБАРОМ ШКІЛЬНИЙ ДЗВОНІК

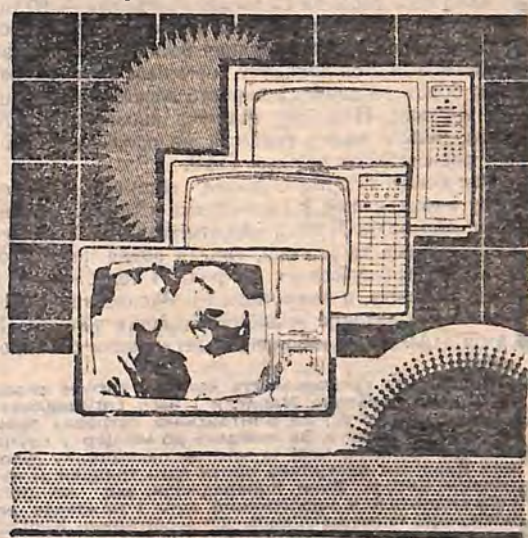
Ще у розпалі літо, а перше по-жовкле листя вже нагадує про осінь. Адже перший день осені кличе учнів за парти.

Відвідайте традиційні шкільні базари споживчої кооперації, які проводяться в райцентрах та інших населених пунктах! Тут вам запропонують все необхідне до школи — від одягу до найменшої дрібниці.

УКООПТОРГРЕКЛАМА.

Усі барви веселки — на екрані

Телевізор дає нам щасливу можливість спілкуватися з усім світом. Останні події, захоплюючі спортивні змагання, цікавий концерт — щодня відтворюють телевізійні екрани, роблячи наше дозвілля приємним і цікавим.

Чіткість зображення, природність відтворення кольорів, чистота звучання — все це притаманне телевізійному приймачу «Електрон Ц-282-Д». Цей кольоровий телевізор з розміром екрану по діагоналі 61 см

впевнено приймає передачі на хвилях метрового та дециметрового діапазонів.

Ціна — 755 крб.

Заслуженою популярністю користуються телевізори кольорового зображення

«ГОРИЗОНТ Ц-261-Д»,

у яких широко використано напівпровідники та інтегральні мікросхеми. Сенсорний перемикач програм, зручні регулятори гучності та яскравості, вишукане зовнішнє оздоблення — відповідають сучасним технічним і естетичним вимогам. Розмір екрану по діагоналі — 61 см.

Завдяки безтрансформаторному блоку живлення телевізор «Горизонт-Ц-261-Д» можна експлуатувати без стабілізатора напруги.

Ціна — 755 крб.

Надійна і стабільна робота відзначають телевізор «Славутич Ц-208-Д». Усі фарби веселки якісно відтворюються на його екрані, який має розмір по діагоналі 61 см. Вибір програм у «Славутичі» — за допомогою всехвильового селектора каналів і блоку сенсорного вибору програм — у метровому і дециметровому діапазонах хвиль.

Придбати телевізори «Електрон», «Горизонт», «Славутич» можна у магазинах «Культтовари», «Техніка» та універмагах споживчої кооперації.

УКООПТОРГРЕКЛАМА.

ОБІД БУДЕ СМАЧНИМ,

якщо одним з компонентів у стравах буде яловичий жир. Страви з ним не лише смачні, а й надзвичайно поживні.

На яловичому жирі обсмажують м'ясні, овочеві, грибні й борошняні страви. Пиріжки, оладки, котлети краще смажити на суміші яловичого жиру з олією чи смальцем.

Як і всі інші жири, яловичий — джерело енергії для організму людини. Він визначає калорійність їжі, а також виконує роль розчинника вітамінів А, В, Д.

Навіть при тривалому зберіганні яловичий жир не псується і не втрачає своєї біологічної цінності.

Придбати яловичий жир можна у магазинах «Продовольчі товари» та гастрономах споживчої кооперації.

УКООПТОРГРЕКЛАМА.

Невибагливий швидкохід

Він легко долає далекі відстані і різні за складністю дороги.

Ознайомтеся з однією з останніх моделей Ковровського заводу — сучасним мотоциклом

«Восход-3М»

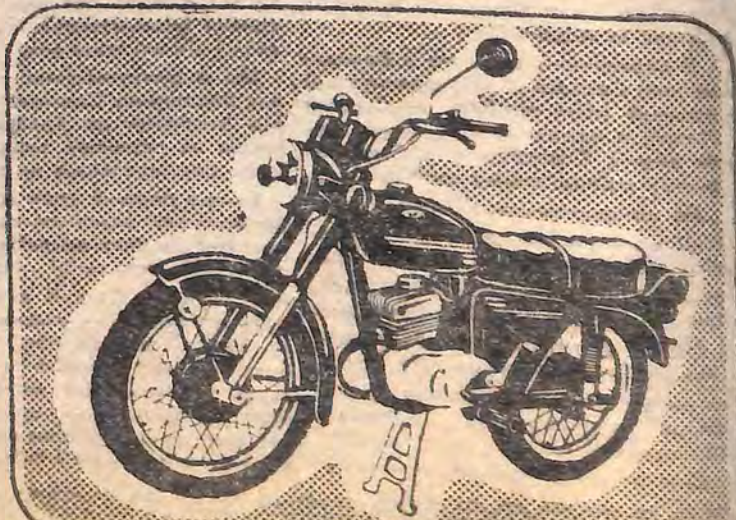
Цей дорожній транспорт з об'ємом циліндра двигуна 174 куб.

см користується популярністю, особливо серед молоді. Економічна (на сто кілометрів шляху витрачає трохи більше чотирьох літрів пального), легка, мобільна машина з електронною безконтактною системою запалювання, оснащена дзеркалами заднього виду.

Одна з цінних якостей «Восхода-3М» — його висока експлуатаційна надійність.

Придбати мотоцикл «Восход-3М» можна в магазинах «Спорттовари» та «Техніка» споживчої кооперації.

УКООПТОРГРЕКЛАМА.

9 липня 1988 року

ПОНЕДІЛОК

11 ЛИПНЯ
ЦТ (I програма)
6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Фільм «Звинувачується вбивство». 9.50 — Новини. 10.00 — Футбольний огляд. 10.30 — Новини. 15.45 — «Діла і турботи агропому». Док. фільм. 16.30 — Породи чемпіонів спортемам-початківцям. 17.10 — Новини. 17.15 — Виступ Державної капели Марійської АРСР.

17.40 — Хвилі поезії. 17.45 — До національного свята Монгольської Народної Республіки. Програма телебачення Монголії. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — «Пулес». Про перше в країні акціонерне підприємство. 19.35 — Мультфільм для дорослих. 19.45 — Фільм-балет «Золотий вік». Музика Д. Шостаковича. Вистава Великого театру СРСР. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор

перебудови. 21.50 — Продовження фільму-балету «Золотий вік». 22.55 — Сьогодні у світі. 23.05 — Співає В. Ніколаєв.
УТ
16.30 — Новини. 16.40 — Дитяча опера «Трубадур і його друзі». Г. Гладков. 17.40 — Зустріч через 20 років. Теленарис. 18.10 — День за днем. (Кіровоград). 18.30 — «Продовження казки». (Кіро-

воград). Літо трудове. Павліська СШ ім. В. О. Сухомилинського. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Час ринку — час дій». Проблеми розвитку Марганецького гірничо-збагачувального комбінату. 20.15 — Телеспортарена. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Все про кіно. 22.55 — Вечірній вісник.

ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.20 — Концерт скрипкової музики. Грають В. Жук та Є. Жук. 8.45 — В об'єктиві — тварини. «Вовк». Науково-популярний фільм. 9.05 — Італійська мова. 9.35 — Док. фільм. 9.50 — Фільм — дітям «Аніска і Фантомас». 1 серія. 10.55 — Док. фільм. 11.25 — Телесфільм «Польські дороги». 1 серія. 12.55 — Но-

вини. 13.00 — Фільм «Лев Толстой». 1 і 2 серії. 18.00 — Новини. 18.10 — Служба Радянському Союзу! 19.10 — Виступ ансамблю «Комбі». (ПНР). 19.30 — Футбольний огляд. 20.00 — Вечірня панорама. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Телесфільм «Польські дороги». 1 серія. 22.20 — «Ранкова пошта» (повтор). 23.50 — Новини.

ВІВТОРОК

12 ЛИПНЯ
ЦТ (I програма)
6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Породи чемпіонів спортемам-початківцям. 9.15 — Д. Шостакович. «Золотий вік». Фільм-балет. У перерві — 10.30 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — Док. телефільм. 16.45 — Новини. 16.50 — Фільм «Трос з одного міста». 18.15 — Мультфільм. 18.25 — «Поле під Прохоровкою». Док. фільм.

18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — Курсом XIX Всесоюзної партійної конференції. 19.20 — Хвилі поезії. 19.25 — Концерт. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «У нас в Останкіно». Телебачення і кінематограф. 23.20 — Сьогодні у світі. 23.30 — Грає ансамбль народних інструментів під керівництвом Х. Нігметзянова.

УТ
9.00 — Новини. 9.15 — Студія «Золотий ключик». Зустріч школярів з дрезирвальником слонів Корніловим. 10.15 — Худ. фільм «Досє людини в «Мерседесі». 1 серія. 11.20 — «Доброго вам здоров'я». Проблема медичної і соціальної допомоги інвалідам. Передача II. 12.00 — Новини. 12.15 — Все про кіно. 16.30 — Новини. 16.40 — «Творчість юних».

17.25 — «Пасичник з Рожевого». Теленарис. 17.55 — Телесфільм «Фантазія». (Кіровоград). 18.05 — Наші довідки. (Кіровоград). 18.10 — «Сонячне коло». Виступають виконавці Кіровоградської СШ № 17. (Кіровоград). 18.30 — Чемпіонат СРСР з футболу. «Динамо» (Москва) — «Динамо» (Кіїв). 20.15 — Актуальна камера. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «І тіль-

ки музика». 22.50 — Вечірній вісник. 23.20 — Грає О. Кудряшов (флейта).
ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.20 — Концерт радянської пісні. 8.40 — В об'єктиві — тварини. «Чорний делька». Науково-популярний фільм. 9.00 — Французька мова. 1 рік навчання. 9.30 — Фільм «Аніска і Фантомас». 2 серія. 10.35 — Французька мова. 2 рік навчання. 11.65 — Те-

лесфільм «Польські дороги». 2 серія. 12.30 — Док. фільм. 12.40 — Новини. 12.45 — Телесфільм «Відкрита книга». Фільм перший. 1 серія. 18.00 — Новини. 18.10 — Народні мелодії. 18.25 — «До шістнадцяти і старші». 19.15 — Вечірня казка. 20.20 — Ритмічна гімнастика. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Телесфільм «Польські дороги». 2 серія. 23.15 — Новини.

СЕРЕДА

13 ЛИПНЯ
ЦТ (I програма)
6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Мультфільм. 8.55 — «Навколо світу». Кіноальманах. 9.55 — Російські народні пісні виконують Є. Устинова та ансамбль тембрових баянів. 10.15 — Новини. 10.25 — «У злагоді з природою». Док. телефільм. 15.30 — Новини. 15.45 — П'ятирічка діла і люди. Док. фільм. 16.30 — Здрастуй, музико! 17.15 —

Новини. 17.20 — Хвилі поезії. 17.25 — «Винюси демократії». Зустріч журналістів з керівником МВС. Участь бере міністр внутрішніх справ СРСР О. Власов. 18.15 — «Музичний портрет». Єлі Максімоук. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — Мультфільм для дорослих. 19.30 — Курсом XIX Всесоюзної партійної конференції. Перебудова: проблеми і рішення. «Револіційне оновлення суспільства та інтереси». 21.00 — «Час». 21.40 —

Проектор перебудови. 21.50 — Гала концерт класичної музики. 23.10 — Сьогодні у світі. 23.20 — «Діючі особи». «Просимо поновити».
УТ
9.00 — Новини. 9.15 — Для дітей. «Катюшин день». Лялькова вистава. 10.50 — Худ. фільм «Досє людини в «Мерседесі». 2 серія. 11.10 — «Село і люди». 11.35 — Концерт з творів молодих композиторів Львова. 16.30 — Новини. 16.40 — Грають юні

музиканти. 17.10 — Агпропром: проблеми і пошуки. Життя в Криму. 17.40 — Виступає оркестр народних інструментів Держтелерадіо Грузинської РСР. 18.30 — День за днем. (Кіровоград). 18.50 — Телесфільм «Портрет без рами». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — До наших послуг. (Кіровоград). 19.55 — Наші довідки. (Кіровоград). 20.00 — «Заради істини». Наука, культура, релігія. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 —

«Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Худ. фільм «Сум'яття почуттів». 23.05 — Вечірній вісник.
ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.20 — «Слухаючи Ф. Шопена». 9.00 — В об'єктиві — тварини. «Змії». Науково-популярний фільм. 9.20 — Німецька мова. 1 рік навчання. 9.50 — Телесфільм для дітей. «Галія-віна казок». 10.55 — Німецька мова. 2 рік навчання. 11.25 — Телесфільм «Поль-

ські дороги». 3 серія. 12.55 — Док. фільм. 13.45 — Новини. 13.50 — Телесфільм «Відкрита книга». Фільм перший. 2 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Мультфільм. 18.25 — Футбол. Чемпіонат СРСР. «Спартак». «Жалі-гірлі». У перерві — Вечірня казка. 20.20 — Якщо хочеш бути здоровим. Передача 1. 20.30 — Музичний кіоск. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Телесфільм «Польські дороги». 3 серія. 23.20 — Новини.

ЧЕТВЕР

14 ЛИПНЯ
ЦТ (I програма)
6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Фільм «Миколка-паровоз». 10.05 — Новини. 10.15 — Людина. Земля. Всесвіт. 11.15 — «Юнак Думбадзе». Док. телефільм. 11.35 — Мультфільм. 15.30 — Новини. 15.45 — «До шістнадцяти і старші». 16.35 — «Музичні скробини». Концерт з творів Р. Вагнера. Виконувє Великий симфонічний оркестр Держ-

телерадіо СРСР. 17.25 — Новини. 17.30 — Програма телебачення Франції. «Французька мозаїка». 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — Хвилі поезії. 19.10 — Фільм «Злочин в ім'я порядку». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Актуальний об'єктив. Док. фільм. 23.15 — Сьогодні у світі. 23.25 — Співає З. Сосніцька. (Польща).
УТ
9.00 — Новини. 9.15 —

«Юна художниця — Маша Кубина». 9.45 — Концерт. 10.15 — Худ. фільм «Сум'яття почуттів». 11.30 — Грає В. Яглінін. (Віолончель). 12.05 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Сонячне коло. 17.00 — «Художня панорама». Творчість народного художника СРСР І. Грабаря. 17.25 — Старовинний російський романс. 17.55 — Наші довідки. (Кіровоград). 18.05 — Доброго вам здоров'я. (Кіровоград). 19.00 — Актуаль-

на камера. 19.30 — «Шляхом оновлення». Зустрічі делегатів XIX Всесоюзної конференції КПРС зі вченими. 20.30 — Співає народний артист УРСР В. Пивоваров. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Молодіжна студія «Гарт». 23.20 — Новини.
ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.20 — Концерт артистів КНДР. 8.40

— В об'єктиві — тварини. «Восьминіг». Науково-популярний фільм. 9.00 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.30 — Грає А. Киреева (фортепіано). 10.05 — Фільм «Канікули Петрова і Васечкіна. Звичайні і неймовірні». 1 серія. «Хуліган». 11.10 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 11.40 — Телесфільм «Польські дороги». 4 серія. 12.45 — Док. фільм «Віра. Надія. Любов...». 13.05 — Новини.

13.10 — Телесфільм «Відкрита книга». Фільм перший. 3 серія. 18.00 — Новини. 18.10 — До Дня металурга. Док. фільм. 18.30 — Ритмічна гімнастика. 19.00 — Сільська година. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Якщо хочеш бути здоровим». Передача 2. 20.30 — У світі тварин. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Телесфільм «Польські дороги». 4 серія. 22.55 — Новини.

П'ЯТНИЦЯ

15 ЛИПНЯ
ЦТ (I програма)
6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Фільм «Злочин в ім'я порядку». 10.25 — Новини. 10.35 — «Діючі особи». «Просимо поновити». 11.35 — Мультфільм. 15.30 — Новини. 15.45 — Фільм-концерт «Пісні Парми мові». 16.15 — «Портрет сучасника». Док. фільм. 17.10 — Новини. 17.15 — «Чого і чому?». Передача для дітей. 17.45 —

«Ваш вихід, артисте». Грають І. Вриль та Л. Пташник. 18.15 — Наш сад. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — Курсом XIX Всесоюзної партійної конференції. 19.30 — Диалог письменника і критика. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Кінопанорама. 23.20 — Погляд.
УТ
9.00 — Новини. 9.15 — Народні таланти. 9.50 — Худ. фільм «Танці на даху». 11.00

— Музичний фільм «Зодіак». 12.05 — Новини. 12.20 — Молодіжна студія «Гарт». 16.30 — Новини. 16.40 — «Дебют». Концерт переможців I Республіканського конкурсу молодих піаністів, присвяченого 100-річчю від дня народження Г. Нейгауза. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 17.10 — Худ. фільм. 17.40 — Для дітей. «Сестричка Оленка і братик Іванко». Вистава. 18.30 — День за днем. (Кіровоград). 18.50 — Телесфільм

«Заповідними стежками». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Екран молодих. КІСМ. Зустріч друга. (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Вперше на екрані УТ худ. фільм «І в звуках пам'яті відгукнується». 23.10 — Новини. 23.25 — Музична мозаїка.
ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.20 — Пісня 88. 8.40 — В об'єктиві

— тварина. «Рожева чайка». Науково-популярний фільм. 9.00 — Англійська мова. 1 рік навчання. 9.30 — «Далеке близьке». Док. телефільм «Спадщина». 9.55 — Англійська мова. 2 рік навчання. 10.25 — Фільм «Канікули Петрова і Васечкіна. Звичайні і неймовірні». 2 серія. «Лидар». 11.35 — «Співає і танцює «Молодість». 11.50 — Телесфільм «Польські дороги». 5 серія. 12.50 — Док. фільм. 13.10 — Новини. 13.15 — Телесфільм

«Відкрита книга». Фільм перший. 4 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Лауреати Міжнародного конкурсу Імелі П. Чайковського. В Крайнов (фототеліан). 18.55 — Реклама. 19.00 — У світі тварин. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Якщо хочеш бути здоровим. Передача 3. 20.30 — Екран лок. фільм «На землі опаленій». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Телесфільм «Польські дороги». 5 серія. 22.50 — Новини.

СУБОТА

16 ЛИПНЯ
ЦТ (I програма)
6.30 — «120 хвилин». 8.30 — «Чого і чому?». Передача для дітей. 9.00 — Медіаніж дітям. 10.00 — Рух без небезпек. 10.30 — Народна творчість. 11.00 — «Перебудова і культура». Про роботу Служби дизайнерів СРСР. 12.00 — Док. фільм. 12.10 — Мультфільм. 12.20 — Для всіх і для кожного. 12.50 — В країнах соціалізму. 13.20 — До 70-річчя ВЛКСМ. Фільм «Час, уперед!» 1 і 2 серії. В перерві — 14.30 — Новини.

16.00 — У світі тварин. 17.00 — Міжнародна програма. 18.00 — «Театр і час». «Репетиція». Про Саратовський драматичний театр Імени К. Маркса. 19.30 — На екрані — кінокомедія. «Ти мені, а я тобі». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — В суботу ввечері. «КРН». Зустріч команд Новосибірського і Дніпропетровського державних університетів. 23.50 — Новини. 00.00 — «На сцену запрошуються...».
УТ
9.00 — Новини. 9.15 —

Ритмічна гімнастика. 9.45 — «На хвилі дружби». Дина-ансамбль «Архангельськ». 10.15 — Худ. фільм «І в звуках пам'яті відгукнується». 11.35 — Доброго вам здоров'я. 12.05 — Новини. 12.15 — Церковна програма. 12.55 — Для дітей. Телесфільм «Тон історії з телефільмом». 13.15 — «Житє слово». Відповіді на листи глядачів. 14.30 — В театрі — прем'єра. Вистава «Слон». О. Копілова в Одеському театрі музичної комедії. 15.15 — Док. телефільм «Роздуми в дорозі». 15.50 —

В концертних залах. Концерт державної заслуженої ордену Трудового Червоного Прапора академічної капели УРСР «Думка» та естрадно-симфонічного оркестру РТ і радіо. 16.15 — Сатиричний об'єктив. 16.45 — Скарби музею України. «Козак Мамай». 17.00 — Суботні зустрічі. Народна творчість і сьогодення. 18.30 — Актуальна камера. 19.00 — Кубок СРСР з футболу. 1/16 фіналу. «Динамо» (Київ) — «Гурія» (Ланчхуті). В перерві — Телеспостат. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 —

Проектор перебудови. 21.50 — Худ. фільм «Неділяна ніч». 23.25 — Вечірній вісник.
ЦТ (II програма)
8.00 — Гімнастика. 8.15 — Реклама. 8.20 — Телеогляд «Перспектива». 9.10 — Телевізійний театральний абонемент. А. Чехов. «Чайка». 10.00 — Здоров'я. 10.55 — Релігія і суспільство про історичний аспект старообрядства. 11.25 — Реклама. 11.30 — «Пори року». Липень. 12.30 — Реклама. 12.35 — Домашня академія. 13.05 — Реклама. 13.15 — Пере-

будова і право. Про перебудову в системі вищої школи. 13.30 — Реклама. 13.35 — «Берег милій для мене». 13.55 — Очевидице — юнійовіне. 14.55 — Вада думка. 15.30 — Показують театри країни. В. Шекспір. «Міра за мірою». Фільм-вистава. 17.40 — Фільм «Рілля». 19.15 — Свято автоспорту. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Плавання. Чемпіонат СРСР. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Фільм «Снавання про хороорого Хочбарда». 23.20 — Новини.

НЕДІЛЯ

17 ЛИПНЯ
ЦТ (I програма)
8.00 — Новини. 8.20 — Ритмічна гімнастика. 8.05 — Док. фільм. 8.20 — Тираж «Спортема». 9.30 — Будівник. 10.00 — Служба Радянському Союзу! 11.00 — Ранкова пошта. 11.30 — Клуб мандрівників. 12.30 — Музичний кіоск. 13.00 — Сільська година. 14.00 — Здоров'я. 14.45 — Фантастика в мультимедіумі. «Перевал». 15.15 — Фільм «Ройдаліні». 16.20 — Виступає народний

ансамбль танцю «Світланка» Будинку культури Кременчугського автозаводу. 16.35 — Док. фільм. 16.55 — Док. фільм «Жива планета». 1 серія. «Створення світу». (Англія). 18.00 — Міжнародна панорама. 18.45 — Неділляний кінозал. «Правитель». Мультфільм «Художники театру, кіно і телебачення». Док. фільм. 19.25 — Фільм «Змієлов». 21.00 — «Час». 21.40 — «Ми йдемо шукати». Про відродження народних ігор. 22.10 — «Всі симфонії П. Чайковського». Сим-

фонія № 2. 23.00 — Футбольний огляд. 23.30 — «В майстерні художника». О. Романова. 23.50 — Новини.
УТ
9.00 — Новини. 9.15 — Ритмічна гімнастика. 9.45 — «Народні таланти». Ансамбль бального танцю «Вікторія». 10.15 — На шляхах республіки Погода. Експрес-інформация. 10.20 — Телесфільм «Сільська хора». 11.10 — Новини. 11.30 — «Шопеніана». Валетна вистава. 12.00 — Для дітей. Худ. телефільм «Після дощика, у четвер».

13.15 — «Спадщина». Збереження пам'яток історії та архітекстури м. Ятти. 14.00 — Дитячий кінотеатр. Зустріч з актором М. Караченцовим. 15.00 — «Село і люди». Колгоспні кооперативи на Тернопільщині. 15.30 — «Ви пам'ятали». Музична передача за листами глядачів. 16.00 — Слани солдатських. 17.00 — «Двоимовочка». Вистава Київського театру ляльок. 18.00 — «Шляхом оновлення». 18.45 — Співає Я. Гнатюк. 19.00 — Актуальна камера. 19.35 — К. Киданшвілі. «Мачуха». Вистава Грузин-

ського академічного драматичного театру ім. Ш. Руставелі. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Продовження вистави «Мачуха». 22.40 — Вечірній вісник.
ЦТ (II програма)
8.00 — На зарядку, ставай! 8.15 — Програма «Думка». Радянська поезія. К. Кулієв. 8.50 — Ерудит. 9.40 — «Портрети». І. Гончаров. Спортивні життя і творчість. 10.25 — Російська мова. 11.60 — Нікола: час переїзду. 11.30 — Клуб мандрівників.

12.30 — Наука: теорія, експеримент, практика. 13.00 — Філософські бесіди. 14.00 — Здрастуй, музико! 14.25 — Док. телефільм «3 життя Вернадського». 15.00 — Концерт Ю. Башмета. 16.00 — «Що? Де? Коли?». Телеспорт. 17.45 — Мультфільм. 18.25 — Док. телефільм «Старателі з Кічери». 19.00 — Клуб любителів опери. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Якщо хочеш бути здоровим. 20.30 — Плавання. Чемпіонат СРСР. 21.00 — «Час». 21.40 — Телесфільм «Мой гани». 22.55 — Новини.

Липневий триптих.

Фотоетюд В. ГРИБА.

Від чого залежить стан фізкультури і спорту в районному центрі? Побувавши в Новомиргороді, я переконався, що однозначно на це не відповісти. Довелося зустрітись з представниками керівництва фізкультурної роботи в Новомиргородському районі: головою райспорткомітету Анатолієм Ткачу-

колектив «загас» і загубився серед великого числа таких же рядових команд колективів фізкультури Кіровоградщини. Може, це й стало початком сходження униз? Адже футбол не дарма вважається спортом № 1 у масовій фізкультурі.

Культивувалася у Новомиргороді й легка атлети-

ство — затишний стадіон у міському парку. Навкружки нього — дерева, чисте повітря. Але... Через футбольне поле крокують напросто перехожі, легкоатлетична доріжка потребує асфальтового покриття, огорожі.

— Дуже важко миритися з цим, — казав мені Дарієнко. — Та я не здаю-

ти — тоді й відчиняйте двері... А то надто вже контрастують між собою ідеальний стан трибун (їх ремонтують щоразу) і занедбаність того, що поміж ними.

Та псевернімося до самого спорту. Бо трапляли-

МАСОВИЙ СПОРТ

17-а сходинка в області, нинішній приніс поки що одинадцять. Молода хвиля дає про себе знати!

Та неповною буде картина масового спорту, якщо ми зупинимось тільки на спортшколі і стадіоні. А як же в колгоспах, на підприємствах? Наведу кілька характерних фактів.

На шахті «Новомиргородська» працює понад тисячу чоловік. Спортінструктор відсутній. Чому? Та тому, що трест «Олександріввугілля», якому підпорядкована шахта, відмовляє шахті у введенні цієї штатної одиниці.

У колгоспах інструкторів. Але зарплата їхня — 90 карбованців — навряд чи може зацікавити випускника інституту. Тому колгоспи імені Чкалова, Мічуріна, Чапаєва, Компанієць, Ілліча, Литвинова, «Прогрес», «Жовтень» (8 із 15 в районі) так і не зуміли «заманити» жодного спортивного спеціаліста. Інші зуміли! Важко сказати «так», адже там працюють люди випадкові, далекі від спорту.

Ще гірші справи в колективах фізкультури: на тридцять п'ять таких підприємств лише десять спортінструкторів. З одним із них вирішив поспілкуватися особисто. Це — Галина Василівна Шпаченко, інструктор РАПО, літня вже жінка. Колиш вона була заступником голови РАПО по кадрах.

Я зайшов до РАПО, аби домовитись про зустріч із нею. Домовився, але зустріч не відбулася, все стало ясно і без неї. На запитання про проблеми Галина Василівна відповіла: «Купили магнітофон за 1000 кербів — і все буде гаразд!». А ось у райкомі комсомолу так не вважають, адже далеченько ще колективів фізкультури РАПО до стелі «гаразд», і одним магнітофоном (навіть за тисячу кербів!) проблем не вирішиш. І взагалі, спортом слід би керувати тим, хто сам бігає, стрибає, грає у волейбол, футбол, баскетбол...

Проблем вистає. І чи справді вони тільки районного рівня? Мабуть, не тільки, та в районі вирішувати їх складніше. Хоч вирішувати необхідно, інакше нікому не потрібними будуть місця й очки району у заліку обласної спартакіади. Тільки задоволення потреб людей є оцінкою тієї чи іншої роботи. А за цією міркою у Новомиргороді оцінка високою не буде.

Сергій БОНДАРЬ, спецкор «Молодого комунар». м. Новомиргород.

Чи тільки районного рівня?

ком, головою районної ради ВДФСТ профспілок Олександром Поліським та директором місцевого стадіону Олександром Дарієнком. Всі вони — молоді люди. Судячи хоча б із цього, можна було припускати, що спорт у Новомиргороді переживає період омолодження.

Стан фізичної культури багато в чому залежить від зацікавленості керівників району. Партиїної зацікавленості. Все це я веду до того, що була колись у Новомиргороді слава футбольна дружина, яка навіть захищала честь Кіровоградщини на республіканській арені. З часом цей самобутній

ка. Втім, є вона й зараз: Олександр Дарієнко останнім часом запросив до створення за його ініціативою легкоатлетичної секції кількох хлопчиків та дівчаток. Директор прагне повернути «королеві спорту» прописку у Новомиргороді. Адже він добре пам'ятає, що була колись в його місті спортсменка Олександра Коваленко. Та сама, яка згодом виїхала до Черкас і виконала там норматив майстра спорту міжнародного класу. І дуже прикро Дарієнко, що це лише яскравий спогад, який так і не став традицією.

Показував мені Олександр й своє господар-

ство. Поставили нещодавно за футбольними воротами перші спортивні знаряддя — бруси, рукоходи, перекладину... Справа зрушила з місця. А ось перехожим важко заборонити ходити через зелений килим. Запропонував поки що зачиняти стадіон, але мені відповіли, що спортивні аспекти повинні бути відкритими для усіх бажаючих.

Що ж, можна зрозуміти тих, хто вважає так, адже стадіон справді повинен бути доступним для всіх. Зрозуміти це можна, та важко до кінця погодитися. Адже напівфабрикати нині не в ціні. Відремонтуйте, викладіть кош-

Кросворд «Загадка»

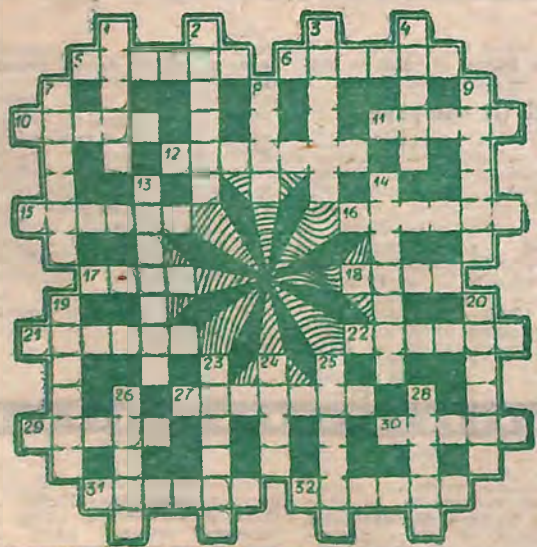
ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Ні земля, ні вода, ні по ній ходити, ні плавати. 6. Ука нема, а хитрий. 10. На горі здіймається, а під тином ховається. 11. Сидить на острівку, крутить на лемішку. 12. Що плаче, а сліз не має.

15. Не птах, а літає, не літак, а катає, не жук, а крила має. 16. Біліша снігу, чорніша сажі. 17. Є рослина в нас така, що від неї ніяк смаку. 18. По соломі ходить, а не шелестить. 21. Всіх годує, а

само голодне. 22. В носовицю нагулялася, ізогнулася та й сховалася. 27. Руни, тоги, очі є, а не говорять. 29. Сире суцільно тягнеться у вікно. 30. Пролетіло на хвості та й сховалося в хворості. 31. На дереві гойдається, жупан колючий має, на літо одягається, а восени скидає. 32. Під припічком сидить, а серед хати їсть.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Сам худ, а голова з пуд. 2. Нижче трави, а вище гори. 3. Вється вірвовна, на кінці головна. 4. Горідо-горідоще з висоним димарем на все місто свисте. 7. Що не робить болю, ані печалі, а до сліз доводить? 8. Сам од вітру живий, увесь мир годує. 9. Кожний, скільки хоче, бере, а все лишається. 13. Улень спить, а як ніч прийде, — на вогонь летить. 14. Куди ступиш — всюди маєш, хоч не бачиш — уживаєш. 19. Хто живе без дружини, в чужині мряо без родини? 20. Без рук, без ніг, само голе, а сорочина в пазусі. 23. Я хоч маленький, та удаленький, лиш на мене позирнеш — вмиль до рогу віднайдеш. 24. Сімсот воріт, та один вхід. 25. Весною веселить, літом холодить, восени годує. 26. Ходить пан по лану, де не стане — за ним в'яне. 28. Як відріжеш, то збільшиться, як додаси, то зменшиться.

Склав В. МАНОЙЛЕНКО.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД «ТРИ ЛІТЕРИ», ВМІЩЕНИЙ В «МК» ЗА 25 ЧЕРВНЯ ц. р.

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 1. Тин. 44. Ага. 45. Ара. 47. Мор. 3. Ост. 5. Рас. 7. Пал. 48. Мен. 50. Рат. 52. Аїд. 9. Неа. 10. Ода. 12. Рен. 54. Юн. 56. Лаг. 59. Дір. 15. Рол. 18. Юга. 21. Тон. 60. Бра. 61. Фас. 62. Сен. 23. Ахо. 24. Сир. 25. «Зоя». ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Туш. 2. Кон. 3. Ока. 4. Тло. 5. Руа. 6. Сур. 7. Пан. 8. «Ліс». 11. Дог. 13. Лох. 14. Тор. 15. Рай. 16. Лоу. 17. Іса. 18. Юра. 19. Азу. 20. Зяб. 21. Тур. 22. Ніл. 28. Хау. 30. Тау. 32. Ою. 33. Цам. 34. Нір. 35. Біо. 36. Пен. 37. Лан. 38. Гас. 39. Лар. 40. Кат. 42. Лог. 46. Рак. 49. Еро. 51. Код. 52. Анр. 53. Дуб. 54. Юна. 55. Неф. 56. Лес. 57. Гус. 58. Бон.

сцена екран арена

● Літо у розпалі. Спектр примушує городян проводити свій відпочинок «над річкою у затінку дерев». Однак це не означає, що культурне життя у місті припинилося. Сьогодні, 9 липня, кіноклуб «Екран» запрошує на перегляд стрічки режисера Ю. Ільєнка «Криниця для спраглих» (цикл «Прем'єра року»). Початок о 18 год. 40 хв. в актовому залі бібліотеки імені Крупської.

● 10 липня о 17-й годині в приміщенні обласного музично-драматичного театру імені Кропивницького відбудеться урочистий ювілейний акт та концерт, присвячені 1000-літтю введення християнства на Русі. У концертній програмі участь архієрейські Кіровограда й Миколаєва, камерний хор міського палацу культури імені Компанієць (художній керівник і диригент Ю. Любонич), камерний оркестр обласної філармонії (художній керівник і диригент Н. Кочко), солісти Р. Валькевич, В. Стратів, В. Силенко, В. Залевський.

● 10 липня о 10 годині ранку у парку Перемоги буде проведено День червонозорівця.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

«Молодой комунар» — орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМ України.

На українському мові.

НАША
АДРЕСА:

316050,

МПС,

м. Кіровоград,

вул. Луначарського, 36.

Телефони:
редактора — 2-54-26;
заступника редактора — 2-29-92;
відповідального секретаря — 2-27-65;
відділу: комуністичного виховання — 4-66-79,
4-64-21; комсомольського життя та економіки — 2-04-84; учнівської молоді і соціальних проблем — 2-59-82; фотолабораторії — 4-94-94; оголошень — 2-56-86;
коректорської — 3-61-83.

Газета виходить щосуботи.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обласного комітету ЛКСМ України, м. Кіровоград, вул. Глинки, 2.

БН 06175.

Індекс 61103.

Зам. № 306. Тираж 53 800.

Над номером працювали: художник — О. Босий, складач машинного набору — М. Мухомовський, складачі вдруку — Б. Вакульов, Л. Урсаленко, коректори — Л. Новаленко, Л. Сердюченко, цвкграф — Н. Драченко, друкарі — В. Чистяков, М. Янковий, відповідальний черговий — М. Черненко.